

Äripäev

Metsamajandusuudised

aprill 2019 | eriväljaanne | pollumajandus.ee | metsamajandusuudised.ee

PALFINGER

EPSILON

*Tule tutvuma meie
väljapanekuga Maamessil
(väliala VP-100)*

VTA Tehnika AS | Tala 6, Tallinn | tel 506 3137 | mart@vtatehnika.ee | www.vtatehnika.ee

TOIMETAJA VEERG

Usaldame metsarahvast!

Aastakümneid on targalt meie metsi majandatud, metsarikkust hoitud ja meie puidutööstus on tõusnud maailmatasemele.

Ilma metsasektorita oleksime riigi- na palju vaesemad. Mulluse metsamüügi- ga teenis RMK 88,9 miljonit eurot ja mak- sis riigile dividendidena kopsaka summa – 41,6 miljonit eurot. Lisaks lisanduvad riigi rahakotti kõik maksud, mis erametsa müügil, puidutööstusest ja metsas tööta- vatelt inimestelt maksurahana kokku ko- gutakse. Hinnanguliselt saab riik metsa- sektorist 700 miljonit eurot maksutulu. Selle raha eest saavad meie lapsed haridu- se, on tagatud tasuta arstiabi, on üles ehi- tatud riigi infrastruktuur ja saab natutida palju muid heaoluriigi hüvesid.

Ettevõtja Jaak Niguli sõnul ei saa väga paljud aru, kuidas tekib raha ühiskonnale. Arvatakse, et kui kusagil raiutakse metsa ja see puit läheb puidutööstusse, et siis sel- le omanik ajab raha lihtsalt taskusse ja ko- gu lugu. Ei mõisteta, et kogu selles raie- tegevuses ja hilisemas puidu töötlemises saavad inimesed palka, sellelt makstakse riigile makse ja ühiskond sellest elabki.

Praegu käivad tulised vaidlused üleriigilise raierahu kehtestamise teemal. Kas on mõeldav, et ligikaudu 35 000 sektoris leiba teenivat inimesest kaotaks mitmeks kuuks oma pere sissetuleku? Mida on sel- lise nõude eest metsasektorile vastu pak- kuda?

Või tuleks uskuda, et metsarahva hul- gas on rohkem neid, kes kevadisel ajal ma- jandavad metsi väiksema intensiivsuse ja veel suurema hoolega, et hoida ära kahju pesitsevatele lindudele? Paljud metsoama- nikud keskenduvad kevaditi metsa uuen- damisele ja raieid ei planeeri. Kas selleks on vaja eraldi kehtestada üleriigiline raie- keeld? Sellist ranget nõuet ei ole siin re- gioonis ühelgi teisel riigil.

Näidake ise metsarahvale eeskujut- Jagage oma toetust tegudega. Tehke mõni samm, mis nõuab rohkem, kui helendava ekraani taga muret tundmist. Ei pea osta uut autot, käima igal aastal soojamaa- reisil. Osta pigem tükike metsa ning tun- neta oma nahal metsaomanike rõõme ja valusid. Kes soovib linnast välja saada ja tükikest metsa oma käega rajada, on oo- datud 17. mail toimuvale RMK metsaistu- tuspäevale.

EVELIN SÜLD
toimetaja

 Metsamajandusuudised

”Nii hea on meil siin linnas nõu- da, et hoidke metsi, linde ja loomi. Ainus vaev selleks on näidata oma meelsust sotsiaalmeedias, kirjuta- da alla petitsioonidele.

 Metsamajandusuudised

Peatoimetaja: Meelika Sander-Sõrmus,
tel 55 533 789, e-post: meelika@metsamajandusuudised.ee
Reklaami projektijuht: Ana Madismae,
tel 54 560 150, e-post: ana.madismae@aripaev.ee
ftp.aripaev.ee/incoming/Rekl
Kujundus: OÜ Kujundusvabrik

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Vana-Lõuna 39/1, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111
Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105
Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099
Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Äripäeva tooted ja teenused:
pood.aripaev.ee
Äripäeva raadio: raadio.aripaev.ee

Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetust kaastöid ei tagasta. Kõik ajale- hes Äripäev ja tema lisades avaldatud arti- klid, fotod, teabegraafika (sh päevakajali- sel, majanduslikul, poliitilisel või religioos- sel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, le- vitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu koh- ta võtte pöörduda Pressinõukogusse. pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

Raieõiguse võõrandamise lepingud kohtupraktikas

Raieõiguse võõrandamise lepingute vaidluste osas on olemas üsna arvestatav hulk kohtulahendeid, kuid riigikohtu praktikat on vähe.

MIRJAM VILI
vandeadvokaat, Advokaadibüroo
EnvirLaw OÜ partner

Kehtiva metsaseaduse jõustumisest ala- tes on kohtusse jõudnud umbes paarküm- mend kasvava metsa raieõiguse võõran- damise lepinguga seotud vaidlust. Valda- valt on tegemist siiski esimese ja teise ast- me kohtute lahenditega. Riigikohtu me- netlusse on jõudnud vaid mõni üksik neist vaidlustest.

Kuigi maa- ja ringkonnakohtute otsu- sed ei ole ühtset kohtupraktikat kujunda- vad, annab pilguheit nendesse kohtula- henditesse siiski hea ülevaate sellest, mil- lised võivad olla lepingute täitmise prob- leemid ning kuidas neid oleks võimalik la- hendada. Ülevaade võimalikest probleem- kohtadest võimaldab omakorda ennetada lepingute sõlmimisega kaasneva võivaid juriidilisi probleeme.

Mille üle vaieldakse raieõiguse võõrandamise lepingute puhul?

Kohtulahenditest nähtuvalt on kohtus vaieldud nii kasvava metsa raieõiguse võõ- randamise lepingu vormi- kui ka sisu- nõuete üle. Kohtud on analüüsinud seda, millist õiguslikku tagajärge omab raieõi- guse võõrandamise lepingu vorminõue- te täitmata jätmine, on loomulikult la- hendanud nii raieõiguse võõrandaja kui ka omandaja esitatud kahju hüvitamise ja leppetrahvi nõudeid.

Vaieldud on muu hulgas selle üle, kas raidmed kuuluvad võõrandatava metsa- materjali hulka või on nende võõranda- miseks vajalik eraldi kokkuleppe olemas- olu, kas lepingu tõlgendamisel saab alu- seks võtta lepingueelseid läbirääkimisi, sh esitatud kasvava metsa raieõiguse hinna- pakkumisi ning millistel tingimustel tu- leks lugeda raielank nõuetekohaselt kor- rastatuks.

Riigikohtu praktika kohaselt vastab raieõiguse võõrandamise leping kinnisas- ja rendilepingu tunnustele.

Kuigi riigikohtu praktika just raieõigu- se võõrandamise lepingutega seotud vaid- lustes on kesine, on riigikohus siiski loo- nud juba aastaid tagasi selguse raieõigu- se võõrandamise lepingu ühes väga oluli- ses küsimuses – nimelt lepingu olemusli- ku kuuluvuse osas. Riigikohus on asunud

▲ Kohtus on vaieldud nii kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu vormi- kui ka sisunõuete üle. FOTO: JULIA-MARIA LINNA

seisukohale, et kasvava metsa raieõigu- se võõrandamise leping vastab õiguslikult kinnisasja rendilepingu tunnustele. See- ga, kuigi metsaseaduse sõnastuse koha- ne lepingu nimetus viitab võõrandamisle- pingule – asjakohaste sätete kohaselt raie- õiguse võõrandaja võõrandab raieõiguse omandajale –, on siiski sisuliselt tegemist kasutuslepinguga.

Võlaõigusseaduse § 339 kohaselt kohus- tub rendilepinguga üks isik (rendileandja) andma teisele isikule (rentnik) kasutami- seks rendilepingu eseme ning võimalda- ma talle rendilepingu esemest korrapära- se majandamise reeglite järgi saadava vil- ja. Rentnik on kohustatud maksma selle eest tasu (renti).

Riigikohtu praktika kohaselt on raie- õiguse võõrandamise lepingu puhul tege- mist metsakinnisasja kasutusse andmise- ga teisele isikule koos õigusega raiuda sel- lelt kinnisasjalt mets ja see omandada. Sel- lisele olemuslikule kuuluvusele viitab ise- enesest ka metsaseaduse kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu regulat- sioon metsaseaduse § 37 lõikes 7.

Selline seisukoht on igati põhjenda- tav ja loogiline ka tsiviilseadustiku üldosa seaduse sätteid arvestades. Kasvav mets on tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 54 lg 1

järgi kinnisasja oluline osa. Tsiviilseadus- tiku üldosa seaduse § 53 lg 2 kohaselt ei saa asi ja selle olulised osad olla eri isikute omandis. Seega kuulub kasvav mets kin- nisasja olulise osana kinnisasja omaniku- le. Samuti on kasvav mets tsiviilseadusti- ku üldosa seaduse § 62 lg 2 mõttes kinni- sasjast tulenev saadus, st õiguslikus mõt- tes asja vili. Juba raiutud mets on aga val- lasasi tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 50 lg 2 kohaselt, mille omandiõiguse saab üle anda.

Turuhinnast madalam hind pole veel heade kommetega vastuolus

Kuivõrd riigikohtu praktika kohaselt on raieõiguse võõrandamise leping rendile- ping, asetab see kindlasse konteksti mh ka vaidlused raieõiguse võõrandamise lepin- guga kokkulepitud tasu maksmise üle.

Nii peab näiteks võlaõigusseaduse § 296 lg 3 kohaselt rentnik maksma renti ka aja eest, mil ta ei saanud asja kasutada te- mast oleneval põhjusel, eelkõige oma ära- oleku tõttu, kuid ta võib rendist maha ar- vata rendileandja kokkuhoitu ja asja teist- suguse kasutamisega saadud kasu väär- tuse.

Leping ei ole heade kommetega vastu- olus pelgalt seetõttu, et raieõiguse võõran- daja on sõlminud ostjat usaldades lepingu turuhinnast oluliselt madalama hinnaga.

Jõustunud kohtuasjade hulgas leidub ka lahendeid, kus raieõiguse võõrandajad – avastades, et on sõlminud ostjat põhjen- damatult usaldades lepingu turuhinnast oluliselt madalama hinnaga – on püü- nud tugineda sellele, et leping on tühine vastuolu tõttu heade kommetega.

Teadaolevalt on kohtud senini nen- des asjades asunud seisukohale, et lepin- gust tulenevate vastastikuste kohustus- te väärtus ei ole heade kommete vastaselt tasakaalust väljas või et tehing ei ole teh- tud raieõiguse võõrandaja jaoks äärmiselt ebasoodsatel tingimustel.

Siinkohal viidatakse ka riigikohtu praktikale, mille kohaselt hea usu põhi- mõtte vastaseks ei saa lugeda ostuhinna väidetavat mittevastavust müügilepingu järgi üleantava asja harilikule väärtusele ehk kohalikule keskmisele müügihinnale. Turuhinnale vastavust on võimalik kont- rollida ning kui ostja seda ei tee, siis on te- gemist tema enda hooletusega tehingu et- tevalmistamisel.

TULEKUL Veebiseminarid “Lepingud metsanduses”

Toimub

23. mail I osa: Milline leping metsamajandamisel valida? 12. juuni II osa: Kuidas tagada lepingu täitmine ilma probleemideta?

Äripäeva veebiseminaride keskkonnas.

Käsitletakse raieõiguse ja metsamaterjali võõrandami- se lepingut, raielepingut, kasutusvalduse seadmise le- pingut ja rendilepingut. Antakse ülevaade ka asjakoha- sest kohtupraktikast.

Viib läbi vandeadvokaat Mirjam Vili

Lisainfo pood.aripaev.ee/veebiseminarid

Veebiseminar on võimalik jälgida oma arvutist kodus, töökohal või mujal sulle sobivas kohas ning selle jälgi- miseks on tarvis arvutit, internetiühendust ning muga- vamaks kuulamiseks kõrvaklappe. Veebiseminar kes- tel on sul võimalik esitada lektorile ka küsimusi, mille saad kirjutada vestluse kasti. Veebiseminarid on järe- lvaadatavad.

Lisanfot veebiseminarid kohta saab küsida kirjutades liina.aru@aripaev.ee.

Ostame metsa- kinnistuid

Sõdra Metsad OÜ
Merivälja tee 1, 11911 Tallinn
Tel 516 3569, Faks 609 8055
taavi.mullerson@sodra.com

Toodete ja teenustega saate tutvuda:

www.topgreen.ee

Kontakt: +372 5698 6502

e-post: info@topgreen.ee

Intelligentsed lahendused teie kasvuhoones!

Topgreen OÜ pakutavad tooted:

- Kilekasvuhooned ja kiletunnelid laiusaga 5,0–25,0 m
- Tööstuslikud kasvuhooned, klaas-polükarbonaatkattega
- Kastmissüsteemid, kastmisrambid
- Veepuhustusseadmed
- Istutusmasinad, potistusmasinad, külvimasinad
- Väetisedosaatorid
- Täisautomaatsed külviiniid
- Kasvuhoonete kütteseadmed, kaloriifrid, ventilaatorid
- Kasvuhoonete kiled, peenravaip, linnuvõrgud
- Kasvuhoone automaatika
- Erinevad tarvikud ja varuosad seadmetele
- Perliit, vermikuliit

Topgreen OÜ pakutavad teenused:

- Kasvuhoonete paigaldus, renoveerimine, projekteerimine
- Taimlate projekteerimine, ehitus
- Kastmissüsteemide planeerimine, paigaldus
- Kastmisrampide tootmine
- Tehniline konsultatsioon ja tugi
- Abihoonete ehitus ja projekteerimine
- Küttesüsteemide paigaldus
- Taimekasvatustsüklide paigaldus ja projekteerimine

▲ Jaak Nigul leiab, et ühiskond suundub pehmete väärtuste poole, mida avalikkuses justkui tööstusest ja tootmisest kõrgemaks seatakse. Kui ülikoolidesse astub ühel aastal 1400 noort õppima tootmist ja tehnoloogiasid ning samal ajal 800 noort hakkab õppima lauljaks, näitlejaks ja kunstnikuks, siis on asi meie väikese ühiskonna jaoks tugevasti nihkes, leiab ta. FOTO: SILLE ANNUK/POSTIMEES/SCANPIX

Jaak Nigul:

Ettevõtluse maksudeta jookseks riik kiirelt kinni

Tarmeko Grupi juht ja kaasomanik Jaak Nigul asus mullu Metsa- ja Puidutööstuse Liidu juhi kohale ennekõike kohusetundest, et jõulisemalt üldsuseni viia teadmist, kust ikkagi tuleb riigi rikkus ja lõpuks leib meie kõigi lauale.

AIN ALVELA
metsamajandusuudised.ee kaasautor

Tundub lihtne, aga teatud grupid seda tänini ei mõista või ei taha tunnistada. Arusaam, et raha tuleb seinast ja piim poest, näib olevat niivõrd juurdunud, nn lumehelbekeste ühiskond juba sedapalju käegakatsutav, et neile ilmingutele vastu seismine tundub võitlusena tuuleveskitega.

Aga nagu Nigul ise ütleb – midagi on vaja riigiametnike teadlikkuses ja avalikus suhtumises töösturitesse, sh puidutöösturitesse ja ettevõtjatesse üldse muuta, sest vastasel juhul lõpetame oma hääbuva rahvaarvuga vaesuses viireleva väikeriigina kusagil Euroopa perifeerias ja kellelgi pole meiega asja.

Tänavu presidendilt Valge-tähe IV klassi teenetemärgi saanud Jaak Nigul teab, mida räägib, sest on alates aastast 2002 juhtinud erinevaid ettevõtmisi, suurim neist äriprojektidest, kui nii võib öelda, on kahtlemata tema isa Olev Niguli enam kui 40 aasta pikkuse juhtimise all edenenud Tarmeko.

Nigul muutub morniks, kui teeb juttu levinud arvamusel, et riik annab meile heaolu. Tegelikult on riigil kasutada vaid maksumaksjate annetatud maksuraha. Samas on Eestis välja kujunenud maksude optimeerimisele suunatud ärikultuur. Näiteks 2016. aastal kandis 90% maksukoormast 6397 ettevõtet, samas kui registreeritud ettevõtteid oli meil ca 120 000. Järelikult suur osa neist ei maksa makse.

“Miks kümned tuhanded makse optimeerivad ettevõtjad arvavad, et vaid umbes 6400 peavad üleval pidama tervet riiki?” küsib Nigul.

Kui alguses kujunes Tartu metsa-, hilisema mööblikombi-naadi juhtimine selle pikaajase direktori ja hilisema erastaja Olev Niguli elutööks, siis nüüdseks on Tarmeko ettevõtete grupi arendamisest saanud juba perekonna elutöö, sest enam kui 15 aastat on grupi eesotsas ja omanikeringis Olevi pojad Jaak ja Ago Nigul.

» Me oleme kõik valmis liigutusest niiskete silmade-ga Isamaad laulma, kuid isamaale makse maksma on valmis vaid vähe-mus.

Tarmeko juht ja omanik
Jaak Nigul

Kuivõrd oluline on järjepidevus, nagu teil Tarmekos perekondlikus liinis on kujunenud, üldse ettevõtte juhtimisel? Keeruline on üheselt öelda, miks mõned toona erastatud ettevõtted on ellu jäänud, mõned mitte. Võimsaim mööblitööstus, mis omal ajal erakätesse läks, oli ilmselt TVMK, millel oli ka kõige kallim kinnisvara, mis tänaseni on Tallinnas väga väärtuslik maatükk, aga sellele vaatamata seda ettevõtet enam tööstusena pole. Lõpuks taandub kõik sellele, et mingil hetkel tehakse kas õigeid või valesid otsuseid. Meie oleme ka eksinud ja maksnud selle eest päris kõrget valuraha.

Aga ikkagi – mõni ettevõtte on järjepidev, kestes aastakümneid, teist muudetakse pidevalt, vahetuvad juhid, suletakse uksi? See ei sõltu niivõrd sellest, kas järgmine juht on eelmise poeg või tütar, vaid ikka sellest, kas ta oskab õigel ajal õigeid valikuid teha. Kui ta teeb vale otsuse, siis ei aita see järjepidevus ka enam midagi.

Millised on olnud need otsused, mis on toonud Tarmeko siia, kus ettevõtte praegu on? Õige otsus on olnud aeg-ajalt teatud äri-suundade sulgemine ja uutele keskendumine. Kui paljukirjutud Exceli tabel ikka näitab, et olemasoleva kulubaasiga ja tu-

Timber.ee
Metsatehingud. Õigesti.

Garanteeritult parim hind selgub raieõiguse või metsakinnistu enampakkumisel!

Metsaomanikud on AS Timber enampakkumistelt saanud

10 000 000 €
raieõiguste müükide eest

5 000 000 €
metsakinnistute müükide eest

- 40% suurem tulu
- Läbipaistev ja selge oksjonikeskkond
- 200 metsandusettevõtte pakkumised ühest kohast
- Vastutus teostatavate tööde korrektsuse eest

Raieõiguse müümine enampakkumisel

- 1 Võta meiega ühendust.
- 2 Aitame dokumentide vormistamisega.
- 3 Enampakkumine www.timber.ee keskkonnas.
- 4 Pakkumisega tutvub 200 ostjat.
- 5 Kõrgeim hind. Raha kohe käes.
- 6 Raietööde algus.
- 7 Timber vastutab!

TIMBER AS +372 666 5050 info@timber.ee TimberEE

ruhindadega mingit toodet toota ei kannata, siis tuleb see ära lõpetada. Kui me 2007. aasta lõpus panime männimööbli tootmise kinni, siis nüüd saame mõelda, et see oli õige otsus. Aga tänaseks on olemas ka teadmine, et me oleks pidanud selle sulgema juba viis aastat varem. Meile tundus, et pole enam mõtet teha, aga emotsionaalselt oli see väga raske otsus.

See oli sisuliselt Olev Niguli üles ehitatud tootmise lõpp? Nojaa, see oligi tegelikult põhjus, miks isa juhtimise mulle ja minu vennale üle andis. Temale tähendas see oma elutöö osalist kinnipanket. Meie aga läksime teistesse suundadesse – need suunad, mis tol ajal moodustasid pisikese osa tootmisest, on tänaseks saanud Tarmeko põhisuundadeks. Männipuumööblit, mis oli omal ajal meie lipulaev, pole nüüd enam üldse.

Seega tuleb mööblitööstuses trende ette näha? Neid ei oska ette näha. Ma ei väida, et me oleksime neid ette näinud. Männimööbli viis põhja mitte niivõrd nõudluse kadumine, vaid Aasiast peale tulnud konkurents. Vietnamist ja Hiinast tuli analoogne mööbel lihtsalt 30% odavama hinnaga turule, kohalikul tootjal polnud võimalik sellise hinnaga kaasa minna. Jaekaubandus ostab sealt, kus on odavam ja nad lihtsalt loobusid meie kaubast.

Kui Eestis tootja tööjõu odavusega enam ei konkureeri, miks siis üldse siinmail tootmist hoida? Millestki peab ju elama. Maailma praktika näitab, et vaid loodusturismiga riigina jõukaks ei saa. Paljud loodusturismiga tegelenud riigid on tänaseks oma ilusast loodusest turistide tõttu ilma jäämas ja see läbi turistidest ka. Peab tegema midagi sellist, mis ei oleks väga lihtsalt kopeeritav, sh ka selle toote kvaliteeti poleks lihtne kopeerida. Teine asi on tootmise automatiseerimine, mille poole iga tööstus püüdleb. Hiljaaegu üks Eesti rahvusest kõlava ametinimetusega euroametnik, mille põhjal võiks arvata, et on arukas inimene, avaldas meedias kirjutise, milles kiidab meie e-valitsust kui edulugu, aga väidab, et erasektoris suuremat digitaliseerumist ei toimu. Mul ei ole sõnu sellise väljaütlemise viisakaks iseloomustamiseks.

Erasektor on paraku olukorras, et igast digitaliseerimisest peab tulema reaalselt rahalist kasu. Kui seda pole, siis ta seda ka ei tee. Me otsime kogu aeg variante, kuidas automatiseerida, et vähendada tööjõu ja teiste sisendhindade kasvu mõju ettevõtte majandustulemustele, aga kui me sealt loodetud kasu efektiivsuse näol ei saa, siis me seda lihtsalt niisama ei tee. E-riiki on tambitud sadu miljoneid eurosid, aga efektiivsuse

▲ Tarmeko uus spoonipainutamise tehas on katuse all.
FOTOD: AIN ALVELA

kasvu pole kusagil – riigiametnike arv pole ju vähenenud selle aja jooksul. Milles see e-riigi edulugu lõppeks seisneb? Minu kui ettevõtja jaoks ainult digiallkirja andmise võimaluses.

Aga kui otsida, kas ettevõtja ise leiaks neid digitaliseerimise lahendusi? Ma olen küsinud mõne Eesti nimekaima IT-firma käest, miks mina väikeste ettevõtete grupi omanikuna ei leia endale sobilikke IT-lahendusi. Ja siis on väga konkreetselt vastatud, et oleme liiga väikesed, meie käest ei saa nii palju raha, kui saab riigi käest. Oleme olukorras, kus IT-ettevõtted teevad e-riigi lahendusi, riigil neist suuremat kasu pole, aga väikese ettevõtte probleemidega ei taha keegi tegeleda. Ilmneb, et konkreetselt tootmise juhtimise lahendusi väikeste ettevõtete jaoks, mis oleksid kuluefektiivsed, tegelikult ei ole olemas. Riik konkureerib sellel alal meiega ja näib, et see on süvenev probleem.

Saadaolevad lahendused on liialt kulukad? Tarmeko suurusega ettevõttele küll jah. Kui me saame selle programmi abil kokku hoida paari inimese töökohad, aga samas tarkvara haldamise eest maksaksime kümne inimese palga, siis see ei ole ju kuluefektiivne.

Kunagi Juhan Partsi majandusministriks oleku ajal kurtsid mitmed tippettevõtjad, et neil puudub dialoog poliitikutega. Kas vahepeal on midagi muutunud? Ma arvan, et meil on praegu täiesti kahepoolne monoloog. Ettevõtjad räägivad valitsusele kogu aeg, mida oleks vaja teha. Aga tulemuseks on vana

tõdemus, et ettevõtjad küll kuulatakse ära, aga kuulda ei võeta.

Poliitikut ja ametnikud on siis lisaks sellele, et laristatakse võõrast raha, veel ka elukauged? Mina pean kõige suuremaks probleemiks seda, et enamik inimesi valitsussektoris ei saa aru, kuidas riiki üleväl peetakse. Kust tekib raha, mida läbi riigieelarve ja kohalike omavalitsuste eelarvete laiali jagatakse. Ja kui sellest aru ei saada, siis tehaksegi majanduslikus mõttes pidevalt valesid otsuseid. Paraku on majandus riigi vundament. Kultuur võib olla eesmärk, kuid see põhineb ikkagi majandusel. Aetakse segamini väärtused ja lisandväärtus, aga need pole üks ja seesama. Lisandväärtust – palgad, maksud, kasum jne, saab ümber jagada; väärtusi – turvatunne, kodumaa-armastus, laulupeod – neid ei saa kuidagi jagada.

Me ei hinda väärtusi, ei oska või ei taha seda teha? No ma ei tea, aga pole märganud, et näiteks pärast laulupidu toimuks maksude laekumise plahvatuslik tõus. Järelikult ei saa me rahvana laulupeost sellist positiivset emotsiooni, et kõik need, kes seni on maksude maksmisest kõrvale hoidnud, tormaksid ühtäkki täitma oma patriootlikku kohustust isamaa ees. Me oleme kõik valmis liigutusest niiskete silmadega Isamaad laulma, kuid isamaale makse maksma on valmis vaid vähemus.

Rahvas ei kannna hinges seda tõelist isamaa-armastust? Ma saan ainult midagi säärast arvata. Kui isamaa on meie jaoks nii tähtis, siis me võiksime igaüks täita ka oma väik-

sed rahalised kohustused isamaa ees. Aga väga paljud seda ei tee. Enamikul inimestest on ju olemas vanaema või vanaisa. Ja nende käest saab ikka teada, palju nad pensioni saavad. Igaüks võib siit edasi mõelda, et kas mina maksan või minu eest makstakse riigile nii palju makse, et need pensionid saaksid välja makstud. Ja kui see nii ei ole, siis järelikult keegi teine teeb seda minu eest. Keegi teine peab minu vanemaid või vanavänaemaid üleväl. On see siis õiglane?

Mõned ausalt makse maksvad ärimehed ütlevad, et nad ei saa selle eest riigilt midagi tagasi? Aga see ongi nii seetõttu, et paljud ei maksa makse ausalt. Paar aastat tagasi küsisin maksuametist andmeid. 2016. aasta olukord oli järgmine: 90% ettevõtetest laekunud maksutulust tuli 6397'lt ettevõttest, kus töötas aasta jooksul umbes 302 000 erinevat inimest umbes 241 000-l töökohal. Ettevõtteid oli Eestis aga umbes 120 000, ettevõtlussektoris töötas ligi pool miljonit inimest. NB! Ettevõtlussektorilt laekus 2016. aastal 89% maksudest, mis on kogu primaarne maksutulud. Tuleb välja, et need umbes kolmsada tuhat inimest, kes selle maksutulu tekitavad, peavad üleväl tervet riiki. No ei ole õiglane.

Valitsejaid on meil väikese riigi kohta liialt palju? Valitsusektor on kahtlemata inimestega üle paisutatud. Olen täiesti veendunud, et mitmetes kohalike omavalitsuste kontoorides on praegu kaks korda rohkem inimesi, kui vaja oleks.

Ettevõtjate läinud aastal algatatud riigire-

MIS ON MIS Tarmeko Grupp

Asutatud 1947 (Artell Puit), äriühing Tarmeko nime all alates 2005. aastast. Nõukogude ajal oli spetsialiseerunud kontori-mööbli tootmisele. 1980ndate aastate lõpus tekkis metsa- ja mööblikombinaadi ühendamisest riigiettevõtte RAS Tarmeko. **Erastati** 1995. aastal. **Omanikud** Olev, Jaak ja Ago Nigul Alates 1964. aastast enam kui 40 aasta vältel juhtis Olev Nigul Tartu metsakombinaati ja 1969. aastal selle juurde rajatud Tartu Mööblikombinaati, tänini on ta Tarmeko nõukogu esimees. 2002. aastal andis ta ettevõtte juhtohjad üle poegadele Jaak ja Ago Nigulile. **Gruppi kuuluvad** 2005. aastal iseseisvateks äriühinguteks muudetud OÜ Tarmeko Pehmemööbel, OÜ Tarmeko LPD, AS Tarmeko Spoon, OÜ Tarmeko Metall ja OÜ Tarmeko KV. Viimane haldab kinnisvara, mh kõiki grupi tehaseid. **Tegeleb** mööblimüügi, pehmemööbli tootmise ning töötusseadmete ehitamise, paigaldamise ja hooldamisega **Käive** 2017. aastal 5,4 mln eurot **Kõige suurema käibega** valdkond on spooni tootmine. Kõige kiiremini areneb spooni painutamine. Eeloleval suvel läheb Lohkvas käiku

▲ Spoonist painutatud mööbel või detailid on Tarmeko põhilised tooted.

uus 5000 m² suurune tehas, kuhu kolib painutatud spoonist mööblidetailid ja mööblit tootvat Tarmeko LPD. **Pakub** omatoodangu valmistamise kõrval ka allhange. **Töötajaid** umbes 250 **Ekspordib** üle 85% toodangust, sihtriike kokku 38. **Rajab** koos Lemeks Grupiga Jõgeva lähedale Viruveresse 50 miljonit eurot maksva kasevineeri tootmise tehase, mis alustab tööd käesoleval sügisel. Tehase tootmismahd saab olema kuni 55 000 m³ vineeri aastas, tööd saab selles kuni 150 inimest.

ALLIKAS: TARMEKO GRUPP, ARIPAEVA INFOPANK

www.hevo.ee

- Palgihaaratsid
- Palgivintsid
- Tagakopad
- Roopsahad
- Põllutehnika

Helista ja küsi pakkumist!

Info: tel 515 3795, hevo@hevo.ee

Mühlböck esitleb uusimaid puidukuivatustehnoloogiaid ja -uuendusi messil Ligna 2019

Mühlböck esitleb Hannoveris kõiki uuen-
dusi, mis on seotud soojusenergia sääst-
mise ja erinevate soojustagastussüste-
emidega, nagu ka kanalkuivati FLOW, kui-
vati tüüp 1306 ja viimase põlvkonna juht-
tarkvara K5 ning saepuru- ja puiduhakke-
kuivatid.

„Maailma juhtiv kaubandusmess puidu-
tööstuse ja puidu töötlemise tööriistade,
masinate ja seadmete jaoks on ideaalne
koht, kus esile tõsta meie ettevõtte kogu
tootevalikut ja samuti uuendusi,“ kinnitab
tegevdirektor Richard Mühlböck.

Mühlböcki kuivati tüüp 1306 – kõrgis jõud-
lusklassides ja samuti paksema materjali
kuivatamiseks.

Mühlböcki kuivati tüüp 1306 on kuiva-
tuskamber, mida on võimalik ehitada eri-
nevates jõudlusklassides. Seda kuivatuse-
kambrit on võimalik konstrueerida kõigi
kliendi konkreetsete vajaduste jaoks. See
sobib samuti paksema materjali kuivata-
miseks, säästes samas energiat patenteer-
itud õhuvarustus- ja väljatõmbeüksus-
te abil. See üksus tekitab soojusvahetiga
soojendatud õhku uuendusliku kambri
konstruktsiooni tõttu, mida kasutatakse
täielikult kuivatamiseks ilma mis tahes
energiakadudeta. Koos suuremõõtmeli-
se soojustagastussüsteemiga saavutatakse
ligi 30% ja enamgi üldine sääst.

**Täiendus olemasolevate kuivatuskambri-
te jaoks – süsteemi tüüp 602**

Mühlböckil on olemas lahendus jõud-
lusklassi suurendamiseks või olemasole-
vate kuivatuskambrite soojusenergiatar-
be vähendamiseks. Tüüp 602 õhuvarustus-

ja õhuväljatõmbesüsteemiga on võimalik
hõlpsalt ja säästlikult täiendada kõiki ole-
masolevaid kuivatuskambreid.

Kasutades täiendavaid ventilaatoreid
õhuvarustuse ja õhuväljatõmbe jaoks ning
paigaldades soojustagastussüsteemi, on
võimalik kasutada olemasolevaid kuiva-
tuskambreid suurema võimsuse või suu-
rema energiatõhususega sõltuvalt kliendi
vajadustest. „Eelkõige õhema okaspui-
du kuivatamisel tagab jõudlusklassi suu-
rendamine automaatselt kuivatuskvalitee-
di paranemist ja ideaalset lõplikku niisku-
se jaotust,“ mainib Mühlböck.

„Ligna messil Hannoveris on võimalik
esitleda paljude firmade kogemust ja tu-
lemusi kambri tüübi 602 paigaldamisel
ja sellega saavutatud efekti asjast huvita-
tud isikutele,“ ütlesid Mühlböcki kuivatuse-
spetsialistid.

**Juhtsüsteem K5 – 3D-visualiseeritud
puidu kuivatamise juhtimine**

Mühlböck K5 juhtsüsteem sisaldab os-
kusteavet, mis põhineb kogemustel kõi-
kide kuivatuskambritega üle maailma, ja
viimaseid uuendusi Mühlböcki teadus- ja
arendustööst.

Juhtimine sisaldab palju soovituslikke
puidukuivatamisprogramme kõige eri-
nevamate puuliikide, rakenduste ja as-
mete jaoks.

Juhtitarkvara K5 pakub ulatuslikke mit-
mekülgsed tugivõimalusi puidu kuivata-
miseks. Mugavat ja intuitiivset operatsioo-
nisüsteemi on võimalik kasutada arvutis,
tahvelarvutis või isegi nutitelefoni raken-
duses. „Juhtsüsteem K5 on valmis praeg-
uste ja tulevaste rakenduste jaoks ning

„**Juhtitarkvara K5 pakub ula-
tuslikke mitme-
külgsed tugi-
võimalusi puidu
kuivatamiseks.
Mugavat ja in-
tuitiivset operat-
sioonisüsteemi
on võimalik ka-
sutada arvutis,
tahvelarvutis või
isegi nutitelefoni
rakenduses.**

▲ 1306 tüüpi kuivatid

see hoiab kokku kliendi töötunde suure
arvu erinevate abisüsteemide abil,“ selgi-
tasid Mühlböcki tehnikud.

**Puidukuivatuskambri, mis tagavad ma-
dalama kuivatushinna.**

„Meie uuenduste eesmärgiks on klientide
edukamaks muutmise. Me saavutame sel-
le, vähendades kuivamisega ja elektritar-
vet ning säästes soojusenergiat. Investee-
ring muutub kiiremini kasumlikuks, mis
on tingitud tegevuskulude vähendamisest

ja kuivatusaja lühendamisest,“ ütleb veel
Mühlböck. Kõrgem majanduslik tõhusus
koos paremustega puidu kvaliteedis tä-
hendab meie klientide jaoks ettevõtte edu
täiendavat suurendamist.

„Ligna 2019 Hannoveris (Hall 25 Stend
B46) on õige koht, kus saada kinnitust
Mühlböcki kuivatussüsteemide eeliste ja
uuenduste kohta. Meie kuivatuseksper-
did esitlevad hea meelega erinevaid kui-
vatustoiminguid,“ esitab Richard Müh-
lböck kutse kõigile huvitatud osapooltele.

RAIEÕIGUS HAAPSALU LINNAS VALGEVÄLJA METSAS

Metsaeraldised asuvad kinnistul, mille registriosa nr on 2969432 ja katastri-
üksuse nr on 18301:019:0032, kinnistu suurus on kokku 245 ha, kinnistu koos-
seisus on metsamaad kokku 185 ha. Võõrandatav raieõigus jaguneb looduses
29 metsaeraldisele, mille kogupindala on 53,1 ha (Lisa 1) ning millel rakendatakse
valdavalt veerraiet.

Prognositud metsamaterjali kogus pärast metsa ülestöötlemist on 8557 tm ja
alghind 30 € / tm + km. Raie liik on põhiliselt veerraie ja raieks on aega kuni
30.08.2020.

Lisaküsimuste puhul ja varaga tutvumiseks palun ühendust võtta:

**Madis Raudsepp, tel 472 5311, mobiil 5344 5699,
e-post madis.raudsepp@haapsalulv.ee**

NB! Hind kujuneb ühele tihumeetritele
metsamaterjalile (oksioni juures
kuvatav hind sisaldab käibemaksu).

Metsamaterjal müüakse tervikvarana
oksioni võitjale.

Oksioni tähtaeg on 10.05.2019.

Oksioni võitja on kohustatud tasuma
müüjale arvestusliku täishinna
(pakutud hind 1 tm kohta korda
täpne kogus).

WWW.VINTS.EE

MOBIILSED VINTSID JA LISAVARUSTUS

Tel 50 83 731, 53 33 0641

formimise plaanist ja esitatud kontseptsioonist saab asja? Erakonnad tegid enne valimisi kokkuleppe, et nende ettepanekutega hakatakse tegelema. Koalitsioonilepingus on selle kohta mingid punktid sees, nüüd tuleb ära oodata, kas siis ka reaalselt hakkab midagi liikuma. Riigireformi põhimõteline eesmärk peaks olema mittetootlike ja ebavajalike ametikohtade kaotamine ning sealt vabanevate inimeste suunamine tööturu kaudu ettevõtlusse n-ö päristööle. Väide, et ametnikud on äärmuseni koormatud, kindlasti ei päde. Sealt ei tule kuude kaua kirjadele sisulisi vastuseid või otsuseid.

Miks Eestis on valla pääsenud justkui üldine vastuseis igasugusele tööstusele? Põhjus on ikka seesama, et väga paljud ei saa aru, kuidas tekib raha ühiskonnale. Arvatakse, et kui kusagil raiutakse metsa ja see puit läheb puidutööstusse, et siis selle omanik ajab raha lihtsalt taskusse ja kogu lugu. Ei mõisteta, et kogu selles raietegevuses ja hilisemas puidu töötlemises saavad inimesed palka, sellelt makstakse riigile makse ja ühiskond sellest elabki. Ja mets kasvab alati uus. Ka vastu inimeste tahtmist.

Kuhu me sedasi välja jõuame? Ega muud ei ole kui vaesusesse. Kõik praegused jõukad riigid on ju oma jõukusele aluse pannud tööstusega ja jätkavad seda. Heal järgel riigid Soome ja Rootsi, neis on ju tohutu tööstus. Võib isegi öelda, et need riigid on metsa- ja puidutööstusele üles ehitatud. Ka soomlaste Nokia sai 1865. aastal alguse ühest paberivabrikust. Natuke rohkem kui sada aastat hiljem sai sellest maailma juhtiv IT- ja kommunikatsioonifirma. Lisaks on Soomes rohkesti masinatööstust, mis baseerub metsa- ja puidutööstuse vajadustel.

Kuidas seda siis ühiskonnale seletada, et tööstus on heaolu seisukohast oluline? Mul ei ole head vastust. Võib-olla aitaks see, kui ettevõtlussektor kuu aega makse ei maksa. Siis saaks näha, kuidas riik kinni jookseb. Ja ehk siis saadaks aru, kust raha tuleb. Eesti riigieelarve on kusagil 11–12 miljardit eurot, maksutulu selles on ehk 8–9 miljardit. Jagad selle kaheteistkümmene kuu peale ära, siis on aru saada, kaua võib riik kesta. Riik tõstab oma eelarve mahtu üksjagu kiiremas tempos kui suureneb maksude laekumine. Ja nüüd, pärast valimisi, on juba kuulda, et näpud ongi põhjas.

Väljastpoolt tulevaid raporteid Eesti riigi majandusliku olukorra kohta ei võta ju keegi kuulda? Sest see on ebapopulaarne. Kui jätame ära näiteks Pärnu lennuvälja ehitamise, siis see poleks Pärnus populaarne otus, aga mina ütleks selle peale, et Antslasse võiks ka lennuvälja ehitada. Kui ironiseeri-

▲ **Toorainena kasutatakse valdavalt Eestimaa metsadest pärit kaske, vähesel määral ka Läti puitu. Laoplatsil hoitakse enam-vähem paari kuu toorainevaru.**

da, siis neid maakohti on palju, kuhu võiks lennuvälja ehitada.

Meie oma riik peaks ju olema kasvuraskustest üle saanud, millest selline peataolek? Maitseme praegu neid vilju, et tänaseks on võimu juurde jõudnud inimesed, kes pole päevagi päris tööd teinud ja kellest suur osa on saanud personaalkoolituse mõnelt eetika piiril mahkerdanud poliitikult. Ja võib vaid oletada, milline oli temalt saadud õpetus.

Miks Tarmeko omal ajal üldse Luunjasse kolis? Initsiatiiv selleks tuli 2004. aastal Tartu linnavalitsuselt ja Eesti Raudteelt. Tulid kontorisse toonane abilinnapea ja Eesti Raudtee esindaja ning teatasid, et tahetakse kinni panna Tarmeko territooriumile ulatuv raudteeharu. Sel ajal aga tuli 100% meie toorainest mööda raudteed Venemaalt. Siis tuli kohta otsima hakata ja saime Tartu külje all üles osta ühe pankroti veerel olnud põllumajandusettevõtte. See nn sadamaraudtee on aga tänaseni maas, enam kui kümne aasta jooksul pole sellega absoluutselt mingeid arenguid. Aga ega linna- võim ennast ju mingi kohustusega sidunud.

Aga nüüd, kui tehased uues kohas püsti ja töötavad, võib rahul olla? Mõnes mõttes on uues kohas ikka parem jah. Kui jätta kõrvale see, et ettevõtlus Luunja vallas sõltub täiesti inimestest, kes parasjagu vallamajas ametis. Kui me sinna kolisime, oli seal väga ajalik vallavanem. Enamasti ongi põhjused, kas asjad edenevad või mitte, isikutes kinni. Seadused ju teab mis tihti ei muutu, inimesed aga küll, samuti see, kuidas keegi seadusi tõlgendab. Või kas ametnik teeb tööd või mitte. Või on mõni ametnik võtnud pähe, et konkreetne ettevõtja põhimõtteliselt ei saa seda või teist planeeringut. Alati saab ju lõputult venitada.

Äkki oodatakse teatud ümbrikut teatud sisuga? Ma ei väida, et see on alati korrupt-

sioon. Mina pole kellelegi midagi andnud ja otseselt küsitud ka pole. Mõne ametniku kabinetis olen esimese asjana öelnud, et ma ei paku altkäemaksu. Põhimõtteliselt ei anna. Mul ei ole jäänud muljet, et seda justkui oodataks, aga asjad ei liigu. Ma ei tea, miks.

Kuidas mööbli valdkonnas tootearendus on muutunud? Kolmejalgne taburet on ikka veel nõutud kaup? Eks mõned asjad jäävad. Meil on kujunenud nii, et põhiliseks tooteks on saanud spoonist painutatud mööbel või detailid. Sellised, mida laialdaselt hakkas kasutama Alvar Aalto. Lutheri tehases toodeti juba sellist mööblit. Vineeri kasutus kasvab aastas kaks-kolm protsenti. Ühest küljest on see hästi tugev materjal, teisalt on spooni ja vineeri tootmine väga ratsionaalne puidukasutus, midagi ei lähe raisku. Näiteks ehituse saalungid tehakse tänapäeval kõik vineerist. Ka kandevkonstruktsioone tehakse vineeritootmise põhimõttel. Omal ajal tähendas vineeri tulek mööblitootmises revolutsiooni. Puidust tooted ongi plastijärgse ajastu tulevik, sest puit ei reosta keskkonda ka lagunedes.

Globaalses plaanis on puit hetkel tohutu trend, sest puiduga saab asendada näiteks betooni ja plastikut, mis mõlemad on väga suurte keskkonnamõjudega. Kui betoon oleks riik, reostaks see maailma igal aastal sama palju kui Hiina. Plastiku keskkonnamõjudest räägitakse aina rohkem, kuid veel ei räägita Eestis sellest, et naftapõhist plasti saab edukalt asendada puidu tselluloosist toodetud materjalidega. Rõivatööstus, mis on täna suures plaanis naftapõhine, pöörab järjest enam pilku puittekstiilile, mis on keskkonnasõbralikum ja kannatab paremini ümbertöötlemist kui puuvilla kiud.

Soomlased kasutavad seda globaalset puidutrendi oskuslikult ära. Arendavad puidust kangaid, teevad puitkomposiidist autosid. Meie Eestis ei ole aga kuidagi nõus puidu väärindamise kõrgemale astmele liikuma. Keskkonnakaitse mõtteviis on see, et viiks tootmise Bangladeshi, kus need too-

ted tegelikult siinsest regioonist suurema keskkonnakahju ja ka inimkahju valmis tehakse ja sõidutaks need kaubad seejärel suurte laevadega siia ja tunneks ennast seejuures jube roheliselt.

Mis on viinud meid olukorda, kus räägitakse 30 000 noorest, kes ei tööta ega õpi, aga reaalselt kasutame juba samas suurusjärgus võõrtööjõudu? Meil puudub sund töötada. Aastakümneid on noori õpetatud, et tee seda, mida tahad ja mis meeldib ja midagi muud ei pea tegema.

See pole õige, lõppeks ei taha keegi midagi teha. Kusjuures nende inimeste nõudmised pole üldsegi väikesed. Kõik tahavad haigekassa kaarti, sotsiaaltoetusi, tasuta kõrgharidust jne, aga kohustusi ühiskonnas ees nad nõus võtma ei ole. Tegelikult tasuta asju pole olemas ja keegi peab need kinni maksma. Kui mitte need inimesed, siis keegi teine. Ja siis tekib jällegi küsimus, kas nii on õiglane. Kui mõni ütleb, et mina ei taha maksta, aga sina maksa. Ent mis siis saab, kui keegi enam ei taha makse maksta?

Kui keeruline on nüüdsel ajal ühte tööstust n-ö nullist püsti panna? Kui on olemas toimiv idee, siis on ehk raha võimalik leida, aga mitte pankadest. Alustav ettevõtte pangast laenu ei saa, selleks pead olema ennast varem tõestanud. Pangandussektor enam äriske ei võta ja see on kahtlemata probleem.

Sellepärast ei asutatagi ääremaadele ühtegi uut ettevõtet? See on üks põhjus. Ja ega ma eriti ei usu, et näiteks kusagil Võrumaal oleks tööjõudu vabalt leida, kuigi seal räägitakse suurest tööpuudusest. Maal on ka tööjõu osas praegu igal pool keeruline. Mõnes mõttes on ääremaade väljasuremine pöördumatu.

Samas ma tean ise näiteks Mõniste ja Varstu kandis asjalikke väikeettevõtjaid, kes on väga töökad ja saavad hakkama. Aga meie elanikkonna arv on sedavõrd väike, et igasse väikelinna seda üleval hoidvat tööstust rajada pole võimalik.

Pluss veel igasugused keeldude nõudlejad, kes seda tänavatel kuulutamas käivad... Ma väga loodan, et need, kes nõuavad uusi keskkonnakaitsemeetmeid jne, et nad lähevad õppima keemiat, füüsikat ja loodusteadusi, et asuda välja töötama uusi keskkonda säästvaid tehnoloogiaid. Mitte ei lähe õppima sotsioloogiat, kunsti, laulmist, riigiteadusi või keskkonnakaitset. Ilmselt keemiatehnoloogiast sõltub meie keskkonna muutmine lähitulevikus kõige rohkem. Loosungitega lehvitada ja lihtsalt nõudmine keskkonda paremaks ei tee. Ise tuleb teha. Kõigepealt prahti mitte maha loopida, edasi juba ise õppida, et midagi muuta.

GROLLS

TÖÖRIIETE JA ISIKUKAITSEVAHENDITE SPETSIALIST

Kvaliteetsete tööriiete tootja!

Kauplus Grolls 📍 Peterburi tee 75, Tallinn ☎ 60 70 160 🌐 www.grolls.ee

A part of the multi-specialist **swedol**

🐻 Björnkädrer

NYTELLO

UNIVERN

Gesto WORKWEAR

Sisuturundus on oma kauba, teenuse, firma tutvustamine huvitavate lugude jutustamise kaudu. ST teenib alati tellija turunduslikke eesmärgi.

Ekspert: metsamaa on finantseerijate silmis ebaõiglaselt alahinnatud

LandCredit müügijuhi Matis Kivila sõnul on Eesti metsandusettevõtteid keerulises olukorras, kuna finantseerijate võimekus metsa- ja põllumajandusmaad adekvaatselt hinnata on madal. Seetõttu ei võeta maad laenusaamisel tagatiseks või hinnatakse selle väärtust tublisti alla omahinna.

„Põhjuseks miks AS LandCredit loodi, on see, et meie emaettevõtte AS Vestman Energia, Eesti üks suurimaid metsa- ja põlumaahaldajaid, nägi, et sektoris tegutsevatel ettevõtetel on järjest raskem leida oma tegevuseks vajalikku finantseeringut. Finantseerijatel on tagasihoidlikud teadmised metsa- ja põllumajandusest ja maatulundusmaad tagatisena ei osata hinnata. Võib öelda, et viimasel ajal on põllumaa isegi natuke paremas positsioonis kui metsamaa, mida alusetult peetakse halvaks tagatisvaraks,“ selgitas Kivila.

Ebatõised uskumused

Müügijuhi sõnul on peamiseks probleemiks metsamaa mitteaktsepteerimine laenu tagatisena või sellele kordades madalama väärtuse määramine võrreldes turuhinnaga. „Pseudoriskidena toovad pangad välja võimalikke metsavargusi, haigusi ja torme. LandCrediti emaettevõtte 23aastane kogemus metsade haldamisel on näidanud, et riskide realiseerumise tõenäosus on kordades madalam, kui arvatakse,“ rääkis ta. Kivila selgitas, et tuginedes pikale tegevusajaloole on mets vägagi likviidne tagatisvara.

Vähese ajakuluga

Metsandusettevõtetel tuleb laenuvajadus sageli ootamatult maaostu või raieõiguse ostu võimaluse ilmnemisel. „Laenutaotluse menetluse kiirus eristab LandCreditit teistest finantsasutustest. Pankades võib laenuotsust vahel oodata nädalaid või isegi kuid.

Meilt saab laenuotsuse viie tööpäevaga, vajadusel veelgi kiiremini,“ kinnitas Kivila.

Eesti Metsahalduse OÜ juht Ülari Metsaveer ütles, et LandCrediti teenuseid on ettevõtte kasutanud metsamaade ostmiseks. „Nende eeliseks on kiire taotlusprotsess ja pankadest väiksem bürokraatia. Samuti osatakse LandCreditis hinnata metsamaa väärtust, sest selle tagatisel saab mõistliku summa laenu. Samal ajal pankade huvi metsamaa tagatisel laenu anda on madal ja soovitakse liigselt lisatagatist,“ tõi Metsaveer LandCrediti eeliseid välja.

Kogemused loevad

Üks põhjus, miks teised finantseerijad ei soovi metsamaad tagatiseks võtta, on sage li puudulikud teadmised metsa väärtuse hindamisel. LandCrediti üks tugevus ongi oskus metsamaad adekvaatselt hinnata.

„Meil on oma hindaja, kes on pikaajalise praktilise kogemusega ja metsandusharidusega. Kui mõned krediteerijad küsivad kõrget hindamistasu, siis meie hindamine on kliendile tasuta,“ rõhutas Kivila.

Hindamine tehakse ühe-kahe päeva jooksul peale taotluse esitamist. Seetõttu on oluline, et metsakavad oleks uued ja värske. Enamikul juhtudest saab hindamise teha distantstilt. Kui kliendil matsamajandamise kava ei ole, siis LandCrediti hindaja võib metsa ka kohapeal üle vaadata. „Meie tegutsemisala on kogu Eesti,“ rääkis Kivila.

„Peamised kriteeriumid, mis metsa hindamise juures rolli mängivad, on metsa arenguklass, kas tegu on lageda alaga, lati-, keskealise-, valmiva või küpsmetsaga. Oluline on puistu koosseis, kas tegu on puhtalt ühe puuliigi enamusega või esineb segametsa,“ selgitab LandCrediti hindaja Mihkel Rünkaru.

Veel toob hindaja välja puude keskmised kõrgused, diameetrid, vanused, pindala ja

kasvavad mahud. Jälgida tuleb ka metsa tihedust ehk täiust. „Varasemad raied üritame enne hindamist selgeks teha. Hindamisel eeldame, et omanik on heaperemehe-likult käitunud ja harvendusraiete käigus on püsti jäetud paremad ning elujõulised puud. Paraku on kinnistuid kontrollides esinenud ka kurvemaid vaatepilte, kvaliteetsed puud on välja raiutud ning ebakvaliteetne püsti jäetud,“ räägib Rünkaru hindamise murekohtadest.

Küsimusele, kas iga mets sobib hindamiseks, vastab Rünkaru, et nad üritavad leida klientidega koostöös lahendusi, kuid arusaadavatel põhjustel ei ole lahendusi võimalik pakkuda ranget kaitset vajavatele metsamaadele.

Olulised detailid

Peale maa hindamist teeb LandCredit kliendile täpsustatud laenupakkumise. Samas ei saa unustada tõsiasi, et mida väiksem on võimalus metsa majandada, seda väiksem on tema väärtus.

Sageli arvavad metsaomanikud, et metsal on suurem väärtus, kui hinnates selgub. Eksiarvamuste taga on mitmeid väärarvamusi. Nii näiteks ei pruugi vana mets olla veel kvaliteetne mets. Ka võib kinnistule ligipääs muuta kinnistu väärtust.

„Raskesti ligipääsetavatele objektidele on keeruline lahendusi pakkuda. Samas üritame vääriliselt hinnata metsamaadele tehtuid investeeringuid. Näiteks kraavide renoveerimine, metsakultuuride rajamine, looduslikule uuenemisele kaasaaitamine, sanitaarraied, harvendusraied, need kõik annavad väärtust juurde. Mõningaid tagasilööke toovad piirangutega metsad, millel on looduskaitsepiirangud näiteks hoiualad ja piiranguvööndid. Sihtkaitsevööndite puhul me väärtust ei saa kahjuks määrata, sest need objektid on väljas-

pool majandatavaid metsasid,“ avas Rünkaru tagamaid.

Kõige kiiremini kasvav finantseerimis-asutus

LandCredit pakub laenu metsa- või põlumaad tagatisel. Klientidele koostatakse paindlikud maksegraafikud, mis arvestavad prognoositavaid rahavooge. Täna sel päeval teenindatakse üksnes äriühinguid ja FIEsid.

Laenu võttes kirjutavad mõlemad osapooled lepingusse võimalikud stsenaariumid, kuidas metsaga edaspidiselt saab tegeleda. „Näiteks kui klient soovib laenuperioodil raiet teha, siis on see teostatav, kui LandCreditile teatud osa laenujäägilt tagastada. Kõik oleneb planeeritava raie mahust, kui ei ole varasemalt kokkulepitud teisiti,“ selgitab Kivila.

Tänu oma tugevustele on LandCredit kõige kiiremini kasvav finantseerimisasutus, mis annab laenu maatulundusmaad tagatisel. „Üks aasta tegutsemist näitab, et jõuame maatulundusmaad tagatisel laenu osas järele juba väiksematele pankadele,“ rääkis Kivila.

TASUB TEADA

Soovitusi metsaomanikule

Metsamajandamise kava võiks olla kuni viis aastat vana. Vaatame ka vanemaid kinnistuid, kuid pakutav laenusumma ei pruugi olla kliendile ootuspärane. Metsamajandamise kava peaks metsaregistris olema avalik.

Kui klient on teostanud majandustegevust metsamaal ja teatiseid on realiseeritud või tegemata jäetud, siis võiks seda infot võimalikult varakult jagada. Kui on teada soov tegemata jäänud teatiseid realiseerida näiteks laenuperioodil, võiks ka sellest varakult märku anda.

Küsi lisa:

müügijuht Matis Kivila
Tel +372 5343 3598
www.landcredit.ee

METSAKOHIN

OSTAME
METSAKINNISTUID

Tel 503 2325, Tõnu Sepp
sepp@metsakohin.ee

www.metsakohin.ee

MAASTIKU
HOOLDUS JA
KORRASHOID

KALEVA PUIDUTÖÖSTUS OÜ
Loksa küla,
Kuusalu vald
74816

Telefon:
529 3947
E-post:
kalevapuit@gmail.com

Jagame samu väärtusi

Jahimeeste koostöö metsameeste ja teiste maaomanikega on olnud siiani väga hea. Selle aluseks on olnud arusaam, et koos asjade arutamine ja otsustamine on väheste ressursside parim kasutusviis.

TÖNIS KORTS
Eesti Jahimeeste Seltsi tegevjuht

Nii juhtus ka jahimeeste ja metsameestega seaduse tegemise protsessis. Põhiline küsimus oli muidugi jahioigus, mille üle diskuteeriti. Erinevates riikides ja kultuurides on jahioigust jagatud väga erinevalt, võiks öelda seinast seina. Esimese Eesti Vabariigi ajal oli jahioigus maaomaniku õigus. Vahepealne nõukogude aeg mõjutas mitmeid põlvkondi arusaamadega ühiskondlikust omandist. Kaasaegne jõudsalt leviv roheline mõtlemine käsitleb loodusressursse suuresti kogu inimkonna omandina ja kõige selle tulemusena on Eestis välja kujunenud ja edasi kujunemas täiesti uudne olukord. Lisaks jahimeeste ja metsameeste huvigruppidele on lisandumas uus põlvkond, kes kannab mõlematest hoopis erinevaid väärtusi.

Uue seadusega jagati õigused ja vastutus

2013. aasta jahiseaduse üks eesmärkidest oli suurendada ja täpsustada maaomanike õigusi nii jahipidamisel kui ka jahi korraldamisel. Õigus korraldada jahipidamist väikeulukile anti maaomanikele ja suurusluki jahikorraldus jäi jahipiirkondade kasutajatele, kelledeks on Eestis valdavalt MTÜ-d.

Õigusega koos jagati ära ka vastutus. Ehkki jahiseaduse osas tehti pikalt koos-

tööd, otsiti lahendusi ja pakuti variante, lõpptulemus ei rahuldanud esialgu ei maaomanikke ega ka jahimehi. Samas on iga seadus ka kompromiss ja ta ei peagi ühele või teisele osapoolle meeldima. Pigem peab riik läbi kehtestatud korra kindlustama nii säästliku arengu kui ka ressursside kestliku kasutamise ja ühiskonna toimimise. Ja seda nii, et huvigruppide õigused oleksid kaitstud. Ega seda nii lihtne polnudki teha, sest põhiseaduseski on näiteks § 5, mis sätestab, et Eesti loodusvarad ja loodusressursid on rahvuslik rikkus, mida tuleb kasutada säästlikult. Samas § 32 sätestab, et igaühe omand on puutumatu ja võrdselt kaitstud ja sellest tulenevad omanike õigused. Igal juhul tagantjärele vaadates pakkus keskkonnaministeerium välja saalomoniliku lahenduse ja riigikogu kiitis selle heaks.

Ma olen kaugel arvamast, et see on maailma parim jahiseadus, aga hetkel ja meie tingimustes on see taganud erinevate osapoolte huvide arvestamise niipalju, kui see on võimalik. Samas on äärmiselt oluline, et kuue aasta jooksul ei ole meie ulukivarud ega bioloogiline mitmekesisus sattunud hullemasse olukorda kui enne seda, pigem vastupidi.

Koostöö aluseks on ühisosa leidmine

Jahimeeste koostöö metsaomanikega al-

„Kuue aasta jooksul ei ole meie ulukivarud ega bioloogiline mitmekesisus sattunud hullemasse olukorda kui enne seda, pigem vastupidi.“

Eesti Jahimeeste Seltsi tegevjuht
Tõnis Korts

gas sellest, et alustati ühisosa otsimisega. Erinevused olid juba eelnevalt hästi selgeks saanud. Selleks kutsuti ühiselt Erametsaliidu ja Eesti Jahimeeste Seltsiga kokku jahimehi ja maaomanike esindusorganisatsioone ühendav ümarlaud. Esimene tegevus oli see, et arvestades metsaomanike ettepanekut ja märkusi, viidi sisse muudatused Eesti jahinduse heasse tavasse. Igasuguse koostöö aluseks on vastastikune austus. Nii sai tava esimese peatüki uueks pealkirjaks: Suhtu austavalt loodusesse, ulukitesse ja maaomandisse! Samas lisati kaks uut punkti. Nendest tulenevalt kohustusid jahimehed pidama jahti selliselt, et see ei kahjustaks maaomaniku vara. Samas sätestati maaomaniku toetamine jahialastes küsimustes tödedes, et koostöö on mõlemale osapool-

▲ Kümneid ja kümneid tunde on kulutatud ühiselt laua taga istudes. Ühine poseerimine annab tunnistust läbirääkimise edust.

FOTO: TÖNIS KORTS

le kasulik. Need muudatused võeti vastu ligi 200 delegaadiga Eesti Jahimeeste Seltsi volikogus, mis on organisatsiooni kõrgeim organ. Seega fikseeriti alanud koostöö jahimeeste poolelt kõige kõrgemal tasemel ja ühes jahimeestele olulisemas dokumendis.

Järgmise etapina tuli arutelu 2014. aastal riiki jõudnud seakatku osas. Ühiselt leiti, et seakatku oht püsib riigis endiselt kõrge ja tuleb jätkata metssigade küttimega. Koos jõuti seisukohale, millega taunitakse igasugust metssigade "hoidmist"

TEOSTAME RAIETÖID

- RAIETÖÖD
- VÕSALÕIKUS
- KÄNDUDE JUURIMINE
- KÄNDUDE KÄITLUS
- METSAMATERJALI TRANSPORDI TEENUS
- PINNASETÖÖD
- OSTAME VIRNASTATUD JA KASVAVAT VÕSA HARJUMAAL

Info tel 503 3567
puiduhake@puiduhake.com
puiduhake.com

▲ Metskitse kosuv arvukus on olnud kõneaineks nii mõnelgi ümarlaul. FOTO: PRIIT VAHTRAMÄE, RAJAKAAMERA

seni, kuni Eesti ei ole katkuvaba. Metsamehed ja jahimehed koos põllumeestega otsustasid, et SAKi tõrjumise ennetava meetmena soovivad kõigil jahindusorganisatsioonidel kahjustuse esinemisel väljastada maaomanikele omal maal tasuta jahiload metssigade küttimiseks. Seda kokkulepet, et kahjustuskohtadesse väljastatakse maaomanikule tasuta luba kommunikeeriti esindusorganisatsioonide kaudu. Samas sätestati, et juhul, kui ei õnnestu jahipiirkonna haldajaga saada kokkulepet loa väljastamise osas tuleb pöörduda katuseorganisatsioonide poole lahenduse leidmiseks. Enamikus piirkondades see kokkulepe toimis ja see andis indu edasiseks koostööks. Oli ka tagasilööke, aga õnneks see ei mõjutanud alanud koostööd.

Uue jahiseaduse selgrooks oli saanud kokkulepe jahimehe ja maaomaniku vahel. Seega kõige olulisem oli ja on omavaheline kokkuleppimine nii jahi korraldamise kui ka kahjude hüvitamise osas. Senini oldi koostöö fikseerimiseks jahimeeste ja maaomanike poolt kasutatud erinevaid lepingute põhjasi. Koos otsustati, et töötatakse välja uus tüüpoleping, kus arvestatakse mõlema osapoolle huviga võrdsest ja mida saaks mõlemale huvigrupile soovitada. Proovisime leida lahendusi suurimale tüliõunale ja erimeelsusele ulukikahjude hüvitamisele. Selleks otsustasime teha keskkonnaministrile ettepanek täiendada Jahiulukite seireandmete loetelu ja kogumise korda ulukikahjustuste andmetega. Valmistasime ette vasta ühise pöördumise ja esitasime selle ministri. Ettepanek on hetkel töös ja loode-tavasti leiab ka väljundi määrukses.

2017. aasta teises pooles tõsteti lauale kopra kahjustuste teema. Ümarlauda kaasati maaparanduse eksperdid ja teadlased. Arutati võimalikkust lubada kopra jahti aastaringelt inimese poolt rajatud maaparanduse süsteemides, kus kahjud kohati väga suured. Kaaluti eetilisi argumente ja seda, et kui pikendada jahti kunstlikes

veestüsteemides, siis saab kompenseerida seda looduslikes veekogudes küttimisaja lühendamisega. Kuna arvamusi oli erinevaid ja paljudel puudus praktiline kogemus, siis korraldati Erametsaliidu esindaja Anti Rallmanni eestvõttel Lõuna-Eestis koprapäev. Seal said kokku erinevad osapooled ja kuulati ära nii probleemid kui arutleti võimalikke lahendusi. Ka koprateema on töös, koprale valmistatakse ohjamiskava, mis saab tema majandamise aluseks. Selle põhjal hakatakse rakendama nii erinevaid küttimisaegu ja leevendusi, aga ka piiranguid.

Ühisosa leidmine oli läinud edukalt ja lauale tulid üha uued liigid, põhiteema ikka kahjustused. Põdra osas olid arutelud juba olnud ja tema küttimist intensiivistati. Kahjud vähenesid ja tänaseks on arvukus meie kõige suurema sõralise osas kohati juba päris madal. Küttimismahtusid põdra osas on vähendanud ka kõige suurem maaomanik RMK.

Koostöö viis õigusaktide muudatusteni

Hästi viljakas oli koostöö osas 2018. aasta. Ühiste ettepanekute tulemusel muudeti õigusakte kahel korral. Metskitse arvukus oli tõusuteel ja eelmise jahihooaja alguses tõsteti teema selle liigi osas lauale. Nii nagu tavaks oli saanud, osalesid lisaks metsaomanikele ka põllumehed, teadlased ja jahindust koordineerivad riigiametnikud ja looduskaitsejad. Koos otsustati sellel küttimishooajal erilist tähelepanu pöörata metskitse küttimisele ja küttimismahtude täitmisele. Ümarlaud tegi järgmised otsused ja soovitusel: suveperioodil küttida valdavalt noori sokkusid. Jahindusnõukogudes käsitleda metskitse küttimist vastutustundlikult ja jõuliselt lähtudes suurenenud arvukusest. Pikendada küttimisperioodi jaanuarisse, mis on pigem võimalus kahjude vältimiseks. Propageerida rohkem kõrgistmete kasutamist metskitsejahi. Korraldada sügisel ühisjahte metskitsele. Kirjutada teemast ajakirjas "Eesti Ja-

himees." Tega ettepanek kajastada teemat ajakirjas "Sinu mets".

Oktoobris tuli Saaremaalt lauale punahirve teema. Ümarlauda kogunes soliidne seltskond nii metsamehi, põllumehi kui riigiametnikke, teadlasi ja ulukiseirajaid. Teema arutati läbi põhjalikult ja kaaluti erinevaid variante. Pikkade vaidluste, tõestamiste ja selgituste tulemusena toetati ühiselt ettepanekut pikendada hirve jahitähaga ettepaneku kohaselt: alustada hirvevasika- ja hirvelehma jahiga 15. augustil ja pikendada 15. veebruarini hirvepulli küttimist. Need jahitähaga ettepanekud ei tulnud kergelt ja ühiselt jääd ka seisukohale, et mõistlik on küttida ulukid bioloogilisi jahiaegu ja jahieetikat jälgides. Jahitähaga ettepanekud on loodud pigem võimalusena kui kohustusena ja eelkõige kahjustuste vältimiseks ja nende ennetamiseks.

Nii metskitse kui ka punahirve jahitähaga ettepanekud muudeti keskkonnaministeeriumile ja tänaseks on vastavad õigusaktid muudetud. Meie koostööle on kaasa aidanud asjaolu, et paljud jahimehed on ise maa- ja metsaomanikud ja vastupidi.

Läbi ühisosa otsimise ja selle leidmise olemine jõudnud arusaamani, et tegelikult jagame me ühiseid väärtusi. Väärtusi, mille keskmeks on maaelu ja elu maal. Neid väärtusi iseloomustab loodusega koos elamine, loodusressursside kestlik kasutamine ja seeläbi tegelikult nende kaitsmine. See omakorda aitab paremini mõista ja aru saada nii looduskeskkonnast kui selle toimimisest. Liha ei tule poest, samuti nagu ei tule kaminapuu bensiinijaamast. Eestis eksisteerib siiani elu maal.

OÜ MT MÕISAKÜLA
mtm

Mõisaküla Masinatehase SOODUSPAKKUMINE

**NÜÜD KA
RENDIVÕIMALUS**

**Võsagiljotiinid
13 kuni 21 tonniste
ekskavaatoritele
4990.00***

* Hinnale lisandub
käibemaks 20%

Mõisaküla Masinatehas OÜ
Tel. 5628 6151
info@mtm.ee
www.mtm.ee

Peeter Peedomaa:

Konkurentsipüsimine nõuab arengut

Edukas puidutööstuse ettevõtte Peetri Puit, kes peamiselt on tuntud oma kaubamärgi Arcwood by Peetri Puit kaudu, tegi viis aastat tagasi õige otsuse, kui alustas CLT ehk ristkiht liimpuitpaneelide tootmist.

EVELIN SÜLD
evelin@metsamajandusuudised.ee

“Kuidagi nina haistis, et see võiks olla õige ja perspektiivikas suund,” meenutab Arcwoodi juht Peeter Peedomaa ristkihtliimpuidu ehk CLT tootmise alustamist. Sel ajal ei olnud CLT tootmist ega tootmise kogemust Baltikumis ega ka mujal Skandinaavias.

Euroopas ringi liikudes sai uuritud, mida sellest puitmaterjalist üks või teine arvas. Peedomaa sõnul oli neil valida kahe alternatiivi vahel, kas ristkihtliimpuit paneel liimituna CLT näol või MHM, mis on naelutatud ristkiht puitpaneel. “MHMi osas midagi positiivset Saksamaalt ei kuulnud, ei olnud optimistlikud, ei nähtud eeliseid,” kommenteeris Peedomaa.

CLT – uudne ja perspektiivikas materjal

MHM tehtavaid konstruktsioone ei saa võrrelda sellega, mida CLT suudab pakkuda. CLT puhul peab Peedomaa üheks olulisemaks plussiks ka oluliselt paremat visuaalset väljanägemist. Ristkiht liimpuitpaneelile saab kasutada nn kaks ühes, kus element täidab nii konstruktiivset funktsiooni ning vajadusel on ka sisearhitektuuriliseks elemendiks.

“Alumiiniumnaeltega kokku naelutatud MHM elemente aga kasutatakse peamiselt 99% mittenähtavates konstruktsioonides, karkassi siseselt, kus üldjuhul arhitekt ei soovi sellist naelutatud lahendust väljaspool näha,” lisab ta.

CLT on ilmastikule ka vastupidavam. Peedomaa sõnul ei ole teada, kuidas erine-

▲ Peetri Puidu juht Peeter Peedomaa näeb ristkihtliimpuidu ehk CLT suurt perspektiivi.

FOTOD: EVELIN SÜLD

MIS ON MIS Peetri Puit OÜ

Asutatud 2000. aastal
Omanikud 65% Peeter Peedomaa, 35 % Tarmo Tamm

Valmistab ja müüb erikujulisi liimpuitkonstruktsioone, CLT (ristkihtliimpuit) ja sõrmjätkatud konstruktsioonpuitu.

Tütartfirma Liimpuit AS

Käive 2017. aastal 14,5 mln

eurot.
Eksport andis 57% müügitulust, suurim välisurg oli Saksamaa.

Kasum 2017. aastal 1,3 mln eurot.

Töötajaid 98

Äripäeva puidutööstuse

TOPis mullu 4. kohal

Keskkonna-sõbralik materjal

Puidukasutustrend maailmas on tõusuteel ja ei ole teist paremat ehitusmaterjali, kui rääkida keskkonnasõbralikust süsinikuneutraalsest ehitusviisist.

Lisaks on tegemist kohaliku materjali kasutamisega.

“Ristkihtliimpuit ehk CLT on 100% puit ja kodumaine toore. Tegelikult selle toote tootmisel ja kasutamisel kogu ahela tulu jääb Eestisse – alates meie metsaressursi ülestõtamisest, mille pealt metsamehed makavad makse, meie saeveskitest, kes metarjali töötlevad ning kuni CLT tootmiseni – kõik makstud jäävad riigile,” kommenteeris Peetri Puidu juht ja üks omanikke Peeter Peedomaa.

“Mida rohkem me suudame anda siin kohapeal lisandväärtust, seda parem,” lisas ta.

Oluline roll süsinikdioksiidi sidumisel

Puidu kasutamisel on oluline roll süsinikdioksiidi emissioonil. Kasvades salvestab puu endasse süsinikku ja puitu ehitiskonstruktsioonides kasutades talletame ja salvestame selle ära.

Kui peaks olema vaja 50–100 aasta pärast mingil põhjusel hoone demonteerida ja utiliseerida, saame seda teha väikeste kuludega, näiteks bioenergiaks põletada.

Puit on väga keskkonnasõbralik ehitusmaterjal, kui tuua võrdluseks näiteks metall- või betoonkonstruktsiooniga ehitised.

“Me maksame oma raha ära hiinlastele, saastame transpordiga keskkonda. Palju kulub energiat metalli töötlemiseks ning pärast konstruktsiooni lammutamiseks ja utiliseerimiseks. Selle käigus tekivad kordades suuremad süsinikdioksiidi emissioonid, mis keskkonda paisatakse,” rõhutab Peedomaa.

va niiskustaseme korral alumiiniumnaelad puidu paisumisel ja kuivamisel puidukihti vahel käituvad. Ristkihtliimpuidu plusina toob ta aga esile ka materjali väljanägemise, kus domineerib ilusasti puidu tekstuur, mida näitkes liimimise teel vineerist valmistatud kertopuul ja plaattoodetel näha ei jää.

Plaanel on tootmist veelgi laienada

Arcwood alles hiljaaegu laiendas oma tootmispinda ja sai 2016. aasta lõpus valmis uue tehasekompleksi, kus on tootmispinda 8000 ruutmeetrit. “Siis tundus, et seda pinda peaks meile mõneks ajaks jätkuma,” muigas Peedomaa. Täna on nad seda teed läinud, et alustada uute investeeringutega täisautomaatse CLT-liini hankeks ja täiendada 6200ruutmeetrilise tehasehoone juurdehitusega.

Peedomaa sõnul ootavad kliendid neilt suurte gabariitidega detaile ja järjest enam nõudlus CLT osas kasvab.

“Täna oleme oma investeeringuid alustanud vaakumpressidega, mille tootlikkus on üsna väike. Automaatse liini investeering nõuab täiendavat tootmispinda. Uude tehasehoonesse oleme planeerinud väikse puhvri sisse. Jätame endale arenguruumi, et liikuda tehase majade tootmise suunas ja tulevikus võimalikult palju konstruktiivset osa tehases ette valmistada,” kommenteeris Peedomaa.

Ettevõtte juht laienemisega suurt töötajate arvu kasvu kaasemas ei näe. “Teatud arvu inimesi peab juurde palkama ja

THINK WEINIG

TÄISPUIT

PLAAT-MATERJALID

WEINIG Grupp:
masinad ja seadmed täispuidu ja plaatmaterjalide töötlemiseks

Innovaatiline tipptehnoloogia, ulatuslikud teenused ja kuni “võtmed kätte” süsteemilahendused: WEINIG Grupp on Teie usaldusväärne partner, kui soovite majanduslikult tasuvalt ja efektiivselt täispuitu või plaatmaterjale töödelda. WEINIG kvaliteet ja pikaajaline kogemus annavad otsustava konkurentsieelise nii väiketootjatele kui ka suurtööstustele.

EstTech Grupp OÜ
WEINIG ametlik esindaja Eestis
info@weinig.ee
www.weinig.ee

WEINIG OFFERS MORE

www.weinig.com

Hööveldamine, profileerimine, instrumendid, teritamine

Juurdelõikus, skaneerimine, optimeerimine, liimitamine

Akende- ja uste tootmine, CNC-tehnoloogia

Sõrmjätkamine, otsatöötlus

Servade pealistamine
CNC-töötlemine

Vertikaalne- ja horisontaalne juurdelõikus

Automaatne plaadikäsitlus

MIS METSAS UUDIST?

Metsandussektori värsked uudised iga päev!

Anname ülevaate metsa- ja puidutööstuse tegemistest ning jagame metsandusalast nõu metsaomanikele.

Metsamajandusuudised.ee

Toetajad

Vaata www.metsamajandusuudised.ee

TÖÖSTUSTARVIKUID IGALE SEADMELE

VARSON

TÖÖSTUSTARVIKUD

OÜ VARSON
TALLINN
Tähnase tee 2
Peetri küla, Harjumaa
tel 601 4594
info@varson.ee

TARTU
Turu 45D
tel 733 9811
tartu@varson.ee

PÄRNU
Savi 20/1
tel 444 0010
edgar@varson.ee

www.varson.ee

► CLTst katuse konstruktioonid, mis lähevad Saku uuele spordihoonale.

praegusest töötajaskonnast osa liigub uue tehnoloogia tulekuga teistele töökohtadele,” sõnas ta.

“Investeering on meie enda jaoks päris suur. Täna on ettevõtjad sellises olukorras, et paigalseis on ka juba tagasimine,” leidis Peedomaa, miks peab sammu pidama ja tehnoloogiliste arengutega kaasas käima.

Uue tehasehoone investeeringute maht on ca 10 miljonit eurot ja osaliselt saab ettevõtte laienemise jaoks rahastust ka riigilt. “Oleme saanud toetust ressursitõhususe meetme kaudu Keskonnainvesteeringute Keskuselt ning ülejäänud laienemiskulud kaetakse omafinantseeringu ja pangalaenuka,” kommenteeris Peedomaa.

Uus investeering automatiseeritud tehasesse annab võimaluse tösta CLT tootmismahtu ligilähedaselt kümme korda. Peedomaa sõnul mõeldakse sel korral laienenedes veel pikemalt ette. “Tulevikuplaan oleks edasi arendada robotitega viimistlusliini. Seda praegune investeering ei hõlma.”

Arcwood näeb CLT tootmisel perspektiivi ja väljundit. “Täna tootmisvõimsuse juures oleme pidanud suurtele, põhiliselt Skandinaavia hangetele, viisakalt ära ütleva. Hetkel meie tehnoloogiline võimekus selliste projektidega kaasa rääkida ei võimalda,” tõdes Peedomaa.

Väljakutsed, millest õppida

Arcwoodis on projektipõhine tootmine, kus laokaupa ei eksisteeri. Kõik toodetakse tellimuse alusel otse kliendile. Täna laiapõhjalisele meeskonnale omavad nad kompetentsi projekteerimisest kuni montaažini. “Me suudame oma inseneridega projekteerida, tehases materjalid valmis toota, komplekteerida vajalike metalldetailide ja kinnitustahvritega ning hiljem kliendi juures elemendid ka paigaldada,” kommenteeris Peedomaa.

Arcwoodi tööde referents on väga mitmekülgne. Liimpuitkonstruktsioon on toodetud spordihallide, tootmis- ja ärihoonete, ühiskondlike objektide ja ka eramute tarvis. Kui tellimused tulevad, püütakse

leida lahendus kõikidele soovidele. “Me ei tõmba piire ette, kas on suurprojekt või eratelli- ja. Me tuleme vastu ja aitame kõik kliente,” lisas Peedomaa.

Üheks ettevõtte edulooks ja tõsiseks väljakutseks peab Peedomaa Tondiraba Jäähalli ehituses kaasalöömist. “Me suutsime toota, transportida ja monteerida Tondiraba Jäähalli. See on tänaseks meie tehtud tööde TOP1. Kogu protsess projekteerimisest kuni paigaldamiseni oli väga keeruline.”

Peedomaa tõdes, et iga tõsine väljakutse õpetab, annab kogemusi ning on areng ja edasiviiv jõud.

Ei ole lihtne leida tööjõudu

Ettevõttes töötab täna 75 inimest, lisaks tütarettevõttes AS Liimpuit veel 35. Osa paigaldamistööst ostavad nad ka sisse pikaajaliselt koostööpartnerilt Vestenmixilt, kes on Arcwoodi konstruktsioonidega päris pikalt tegelenud ja omab head kompetentsi.

Peedomaa sõnul on nad tööjõu leidmisega samas raskes seisus nagu ülejäänud Eesti või isegi on olukord tema hinnangul natuke teravam, kuna tehase asukohaga Põlvas on tegemist ääremaaga. “Oleme siia maani hakkama saanud ja saame ka edaspidi. Põhitöötajaskond on lisaks Põlvale pärit lähimbrusest: Võrust, Tartust, Rāpinast. Töötajate põhijõud ja tuumik on üsna pikaajalise staažiga,” täpsustas ettevõtte juht.

Ilma välistööjõuta ei saa ka nende ettevõtte. Peedomaa sõnul töötab neil kaks lätlast ja kaks ukrainlast. “Tegemist on tublide meestega, kes leidsid ise oma tee siia.”

Riigiametnikelt oodatakse enam

Peedomaa leiab, et oleks igati mõistlik, kui meie ehitusektori ja riigisüsteemi saaks keskkonnasäästliku ehitusviisi reglementi sisse viidud. Töötada tuleks välja teaduslik CO₂ kulu arvestamise meetod ehitise erinevatele protsessidele ja materjalidele, et oleks võimalik arvutada ühtselt iga ehitise CO₂ bilanss, juba selle planeerimise ja projekteerimise faasis.

Selleks, et mõtteviisi muuta, peaksime

julgema teha ebapopulaarseid otsuseid, kuigi see kõigile ei pruugi meeldida. Samas teame, et see on mõistlik ja õige valik, mis suunas peaksime liikuma.

“See peaks olema poliitiline otsus ja tahe. Praegu on juba näha, et päris palju liigutakse maailmas puidu kasutamise poole. Kõik taandub poliitilise tahte ja arusaama taha, miks meil nii vähe puidukasutust propageeritakse,” arvab Peedomaa.

Eelkõige peaks riik üles näitama oma tahet ja teadustama endale, et puidukasutus oleks õige suund. Peedomaa sõnul võiks riik esimese võimalusena puidukasutuse nõude riigihankeseadusesse sisse kirjutada. Samas leiab ta, et 100% ei pea kõik uusehitused puidust olema.

“Meil on väga palju tublisid ja nutikaid arhitekte, kes oskavad kombineerida erinevaid hooned betooni, puitu ja klaasi koos kasutades, et saavutada hea harmoonia nende kõigi materjalide vahel. Loomulikult 0-korruste ja maa-aluste ehitiste puhul ei olegi puidu kasutamine mõeldav. Igal ehitusprotsessil on omad mõistlikkuse piirid, kus ja mis materjali kasutada,” toob Peedomaa välja, miks kombineeritud ehitusi võiks rohkem olla.

Paratamatult on vanu harjumusi raske murda ja muuta. Peedomaa leiab, et palju on kindlasti kinni meie tahtes. “Palju mugavam on käia läbikäidud rada ja püstitada endiselt betoonehitisi. Kõik on teada, kuidas teha ja mis tuleb. Iga uus muudatus toob paljudes kaasa väikse tõrke ja teadmatust,” arvab Peedomaa ja usub, et on vaid aja küsimus, mil puitu veel enam hoonete puhul kasutatakse. Küll tekib tahe muutuste ja arengutega kaasa minna.

Puidukasutuse kompetents on tõusnud

Järjest enam täienevad teadmised puidu kasutamisest. Oluline on teada, kuidas puit ilmastikule vastu peab ja kuidas vältida ilmastikust tingitud ohte. Hea näitena toob Peedomaa välja Viimsi riigigümnaasiumi, kus tuldi väga edukalt toime puidu jaoks õrna koha – liigniiskuse ärahoidmisega. Ajapikku tekib sel teemal kompetentsi juba omajagu.

▲ **Arcwoodis on projektipõhine tootmine, kus laokaupa ei eksisteeri. Kõik toodetakse tellimuse alusel otse kliendile.**

”Praegu on ettevõtjad sellises olukorras, et paigalseis on ka juba tagasimine.”

Peeter Peedomaa

“Kui rääkida CLTst või üldiselt puidust, siis esmane nõue on, et puitu tuleb oskuslikult kaitsta ilmastiku ja keskkonnamõjude eest. Liigniiskuse sattumine konstruktsiooni võib hilisemalt hoonetele väga ohtlikuks muutuda,” täpsustab Peedomaa ja lisab, et kõige suuremad ohud tekivad ehitusfaasis, sest tehases on 100% kõik kontrolli alla.

Peedomaad üllatas positiivselt keskkonnaministeeriumi keskkonnamaja riigihange, kuhu esitati 18 ideekavandit. Ta leiab, et puitarhitektuuri teemat valdavad arhitektid juba väga hästi. “See on päris muljet avaldav arv. Noored arhitektid on liikumas puidu suunal. Need, kes on sellest aru saanud, on valinud tänast ajahetke ja tulevikuperspektiivi arvestades väga õige suuna,” lisab ta.

Positiivse näitena toob ta välja ka Tallinna Tehnikaülikooli plaani ehitada uus õpehoone täielikult puidust. “Hea, et on jõutud järeldusele kasutada uue hoone rajamisel keskkonnasõbralikku materjali,” leiab Peedomaa.

Teadlastega koostöö

Ettevõtjana peab Peedomaa oluliseks koostööd teadusasutustega. Tallinna Tehnikaülikooliga on üheskoos andmete kogumiseks püstitatud katsesein, tehtud erinevate soojuskihtide kasutamiseviiside analüüse.

Vaadatakse, kuidas üks või teine seinakonstruktsioon õhutiheduse ja soojapidavuse poole pealt toimib. “Terve aasta on katsesein üleval olnud, sealt on juba päris häid tulemeid saadud. Katsetatud sai erinevate CLT niiskustasemetega ja kihipaksustega. Saime juurde palju teadmisi CLT käitumisest erinevatele mõjudele,” kommenteeris Peedomaa koostööd.

Vähem bürokraatiat ja vastasseisu

Arcwood teeb koostöös eraarendajaga, et ehitada Põlvasse kaks näidismaja ristkihtliimpuidust. See oleks ainulaadne projekt – esmakordselt ehitada kortermaja sellisest materjalist. Tegemist oleks 4- ja 3-korruselise puidust hoonetega.

“Tuleb ikka ise Põlvas esimene ära teha,

Sisuturundus on oma kauba, teenuse, firma tutvustamine huvitavate lugude jutustamise kaudu. ST teenib alati tellija turunduslikke eesmärgi.

Iriscorp Transport: raierahu on tore, kuid paraku maksavad selle kinni tarbijad

Roheline mõtlemine ja puude säästmine algab kodudest, kus kasutatakse puitmaterjali ehitusmaterjalidest ja mööblist kuni kütetepuude ja majapidamispaperini. Metsandusettevõtte on tarbijate käepikendus, kelle töö sõltub nende klientide otsestest vajadustest, nendib metsamajandusettevõtte Iriscorp Transport juht Kaido Sikk.

Ta lisab, et raierahu on tore ja vajalik asi, aga kokkuvõttes maksavad sellest tuleneva hinnatõusu paratamatult kinni tarbijad. „Tegelikult ei ole ju mõõdetud, milliseid tulemusi raierahu meie lindude ja loomade populatsioonile annab. Võin aga kindlasti väita, et Eesti metsamehed on väga teadlikud ja kohustundlikud ning püüavad häirida linde ja loomi nii vähe kui võimalik. Kui aga metsa teha vaid 2–3 kuud aastas talvel, et loomi ja linde üldse mitte häirida, kannatab tarbija ja Eesti majandus. Kas me oleme nii rikkad, et loobuda metsatööstusest?“

Iriscorp Transport on aastast aastalt muutunud transpordifirmast metsamaad omavaks ja metsa üles töötavaks firmaks, millega kaasnevalt on suurenenud ettevõtte tehnikapark ning mahud. Täna transporditakse kuus 70 000 tihumeetrit metsa ja teostatakse 15 000–20 000 tihumeetrit metsa raieõigusi.

„Oleme soovinud teha tihedamat koostööd kodumaisete puidutöötajatega ja Com-

bi Grupi lisandumine omanikeringi on andnud ettevõttele juurde palju otsustusjulgust ja usaldusväarsust. Püüame anda puidule võimalikult suurt lisandväärtust, jättes Eestisse nii palgid, kasepakud kui ka kütetepuud, mis kasutatakse siin lõpuni ära. Väljapoole Eestit müüme vaid paberipuitu, millele puudub Eestis piisava mahuga kohalik töötaja. Heal meelel müüksime ka paberipuud koduturule, sest välja müües on hinna kujunemine välismaiste metsatööstuskeskustega meelevaljas ja hind on ebastabiilne. Teiste puidusortimentidega probleeme pole, need hoiavad stabiilset hinnataset,“ ütleb Sikk.

Ettevõtte käive on teinud poole aastaga mitmekordse hüppe ja juurde on palgatud kümnekond uut töötajat, töötajaid on nüüd kokku 45. Kontserni 2018. aasta käive oli üheksa miljonit eurot, tänava loodetakse jõuda 13 miljoni lähiste. Iriscorpi eesmärk on tegeleda mitte ainult metsatöötetuse pakkumisega, vaid metsa kasva-

tamise, majandamise, töötlemise ja väärdamisega, kuni puidust saab lõpptoodet.

Eestis on kontroll metsanduse üle väga tugev

Kaido Sikk lisab, et nii metsa kasvatamise, metsamaterjali logistika kui ka metsandus-

alaste seaduste väljatöötamisega saab tegeleda vaid asja armastav ja visiooni omav inimene, kes tunneb sektorit. Ehk niikaua, kuni vastava valdkonna ametnik elab maal ja mõistab erinevaid nüansse, on kõik hästi, ent kontorites istuvad ja linnas maasturiga ringi sõit-

vad looduskaitsejad ei ole väga tõsiseltvõetavad. „Eestis on järelvalve ja kontroll metsanduse üle väga tugev ja ükski metsandusfirma ei tegutse omapäi. Ettevõtjad tegelevad on tööga väga tõsiselt ja soovivad käituda seaduskuulekalt. Vahel teeb kurvaks aga, kui mõni kodani-

kuaktivist emotsioonidel põhinevat paanikat külvab, ise valdkonda teadmata ja süvenemata. Mets annab Eesti inimestele tööd, riigile väärtust ja makse ning annab meie majandusele positiivset hoogu,“ tõdeb Sikk.

IRISCORPTRANS.EE

ONIAR

Oniar OÜ | Pargi 16 | Märjamaa | metsatehnika@oniar.eu | www.oniar.eu | tel 5553 8339

Maamess 2019: VP-45

et näidata initsiatiivi ja teed teistele. Paraku on omajagu selliseid inimesi, kellele ei piisa jutust ja pildist. Vähemalt Eesti inimene tahab enamasti ise oma silmaga näha ja käega katsuda. Siis tuleb alles kindlus ja otsustamise moment,” möönab Peedomaa.

Kahjuks selline eraalgatus ja initsiatiiv teha midagi uut, liigub väga visalt ja toob endaga kaasa omajagu bürokraatlikke tegevusi. Peedomaa sõnul on protsessi käigus vaja muuta valla üldplaneeringut, mis omakorda toob kaasa bürokraatliku ahela igasuguseid kooskõlastusi ning detailplaneeringu venib.

“Siinjuures tuleb tunnustada Põlva valaametnikke, kelle poolt on viies käik sees ja mingit pidurit ei panda. Pigem oodatakse ja ollakse huvitatud, et tekiks keskusesse midagi uut ja huvitavat,” liasb ta.

Eelistavad kodumaist materjali

Lihtsalt ei lähe ka Arcwoodi uue juurdeehituse ja tootmisesse investeerimise arengutega, mis hetkel samamoodi venib üldplaneeringu muutmise taga. “Protsess ja ahel tulenevad tänastest protseduurireeglitest lähtuvalt ning on arenguid ja ettevõtmisi pidurdav,” leiab Peedomaa.

Muidu on meil Eestis üldiselt levinud pidev vastasseis, millega ettevõtjad peavad uusi arendusi tehes paratamatult silmitsi seisma. “Ükskõik, mida tahetakse arendada, edasi viia, täiustada, siis ikka leidub inimesi, kes esimese emotsiooni ja reaktsiooni puhul ütlevad, et see ei meeldi ja too ei meeldi,” on Peedomaa nõrдинud ja toob näiteks palju kisa ja kära tekitanud Eesti viimased suurprojektid nagu Rail Baltic, Est-For Investi tselluloositehas ja Võrumaale Eesti suurima kanala rajamine.

Ta lisab, et kui kogu aeg on selline vastasseis, mil püütakse takistada ja blokeerida, siis see paneb mõtlema, miks ei süveneta ja kohe leitakse esimeste emotsioonide põhjal midagi, mis ei meeldi. “Kas selline vastasseis on põhjendatud, on küsimus iseenesest,” möönab Peedomaa. Arcwoodi

▲ EASI ettevõtete arendusprogrammi toetuse raames soetas Peetri Puit automatiseeritud CNC-puidutöötlemiskeskuse Hundegger PBA.

» **Ükskõik, mida tahetakse arendada, edasi viia, täiustada, siis ikka leidub inimesi, kes esimese emotsiooni ja reaktsiooni puhul ütlevad, et see ei meeldi ja too ei meeldi.**

Peeter Peedomaa

tootmises kasutatakse valdavalt Eesti päritolu toormaterjali. Teatud osa toormest tuuakse koostööpartneri poolt Lätist või Venemaalt sisse.

Liimpuidu tegemiseks kasutatakse kuusesaematerjali. Ettevõtte teeb materjali hankimise osas koostööd Eesti suurimate saeveskitega: Vara Saeveski, Toftan, Aegviidu Puit, Combimill ja Raitwoodi kontserni sae-

veskitega. Lisaks saadakse materjali ka mõnelt väiksemalt tegijalt.

Turu nõudlus kujundab toorme hinna ja enam-vähem on hinnad erinevatel partneritel samas suurusjärgus. Peedomaa peab olulisemaks hinna ja kvaliteedi suhet.

Viimasel ajal on materjali hinnad tõusnud kõrgeks ja nende allatulemise märki ei ole näha. Mingil põhjusel lähevad hinnad väga kiirelt üles, aga hindade allatulek on oluliselt aeglasem ja visam. “2017. aasta lõpus ja 2018. aastal läksid hinnad üles, kuna talve ei olnud ja metsa ei saanud. Saeveskid olid ilma palgita. Nõudlus määrab hinna ja seega hinnad kerkisid üles. Hindade allatulek on olnud väga visa ja oluliselt pikaajalisem, kui rohkem kui aasta tagasi tekkinud tõus,” meenutab Peedomaa.

Ohtu tootmise seiskumiseks materjali puudusel ta ei näe. “Oleme püüdnud hoida ja tagada enam-vähem turvalise materjalivaru, et meid sellised väga kiired muutused ei haavaks.”

Arengukavas tuleb jõuda ühtse süsteemini

Peeter Peedomaa on jälginud metsanduses toimuvaid vaidlusi ja leiab, et täna on piilt ikkagi segane.

Tema arvates peaks lõplikult kindlaks määrama, mida me arvestame metsavarude alla ja mis metoodiga seda mõõdetakse. Reeglid tuleks täpselt kokku leppida ja siis saab vaadata, mis on võimalused võimalike raieahtude lubamiseks ja kinnitamiseks. “Selge on see, et see ei vii kuskile, kui meil on raiekõlblikud metsad ja me hoiame sellest kümne küünega kinni. Ei luba raiuda. Lõpuks, kui minnakse raiuma, siis puu paisab ilus, aga näiteks kuuse puhul võib maha võttes selguda, et südamik on juba ära mädanenud,” leiab Peedomaa.

Täna on metsade majandamine üsna heal järjel. Nii riigi- kui erametsas. Väga palju on näha, et pärast lage- raie teostatakse meie metsades uute istikute istutamine, metsad taastatakse ja puidu järelkasv on saanud oma hoo sisse. “Loomulikult on see elutsükkel puidu puhul 60–80 aastat. Sellepärast peame vaatama metsamajandamist pikas perspektiivis. Me ei saa olla ainult omakasu peal väljas,” tõdeb Peedomaa protsessi pikkust ja seda, et tuleb mõelda ka järeltulevatele põlvedele.

Hetkel tekitab ettevõtjale eaturvalisust uus valitsus. Peedomaa leiab, et täna on eriti segane hetk. “See on ettearvamatu, mis sellest tuleb. Teatud oht, kõhklused ja kahtlused on.”

Peedomaa loodab, et ei lõhutaks ära Eesti ettevõtte maksusüsteemi, mis varasemate valituste poolt on väga õigesti välja töötatud.

“Nii peaks jääma, et ettevõtete tulu ei maksustata. See annab jõudu meie ettevõtete konkurentisvõimele ja annab võimaluse teenitud tulu pöörata tagasi uutesse arendustesse. Näiteks investeerida tehnoloogiasse. Tänu sellele toimuks areng ja edasimineking ning ettevõtted oleks konkurentisvõimelisemad,” kommenteerib ta ja leiab, et kui me hakkame täiendavalt maksustama ettevõtjaid, siis kindlasti mõni püüab neid tulusid varjata. Lõpptulemusena see halvendab meie üldist heaolu ja kokkuvõttes on see halvav meie riigi majandusele.

Ära võiks muuta ka aasta tagasi loodud astmelise tulumaksusüsteemi, mis inimestes arusaamatust tekitab. “Praegu tundub, et sellega tahetakse inimesi karistada. Niigi tööjõudu napib,” leiab ta. Pigem tuleks tõsta maks- vaba tulu määra kõigil.

WWW.MAA.EE

OSTAME:

- metsakinnistuid
- kasvava metsa raieõigust
- põllumaad koos metsaga

PAKUME:

- personaalset lähenemist igale metsaomanikule
- konkrentsivõimelist hinda metsa- ja põllumaa eest
- metsamajandamiskavade koostamise teenust

FOREST RESERVES OÜ

Sinu usaldusväärne abimees metsa majandamisel
Tel 515 6858 | info@forestreserves.ee

AUTRA

PUIDU- JA MATERJALIKÄITLUSSEADMED

Purustid ja sõelad

VÄÄRT TÖÖRIIST!

METSATRAKTORID

HALUMASINAD

PUIDUHAKKURID

PURUSTID
JA SÕELAD

SAEKAATRID

METSAVEOKÄRUD
JA TÕSTUKID

LOGSET

JENZ

Junkkari
Part of the MSK Group

PALAX

KARA

Lennartsfors

KOMPTECH

CLEANFIX

info@autra.ee
+372 6755440

www.autra.ee

HÜDRAKS

HÜDRAULIKAPUMPADE JA -MOOTORITE

DIAGNOSTIKA

REMONT

HOOLDUS

VARUOSAD

www.hydroshop.ee

Hüdraks OÜ
Roheline 74, 80010 Pärnu
e-post: info@hydraks.ee | mob: 5553 6366

Müües tuleb hoolikalt partnerit valida

Kui uurida internetist, millised on inimeste kogemused metsa ja metsamaa müügil, võib leida mitmesuguseid lugusid, mille põhjal jääb kõlama mõte, et otse mõne ostjaga suheldes võib petta saada – hind on niru ja igal juhul üritatakse müüjat pügada.

TOOMAS KELT
Keskühistu Eramets

Ilmselt on nii ja on ka teisti, kuid metsa müügiks on olemas ka võimalus, kus petta kindlasti ei saa. Metsaomanik saab Metsaühistust abi ka siis, kui soovib oma metsakinnistut või raieõigust enampakkumisel müüa. Reeglina paneb metsaomanik müüki raieõiguse. Sel juhul aitab ühistu hinnata raielanki, mille alusel lepatakse metsaomanikuga kokku alghinnas. Seejärel viib Metsaühistu läbi avaliku enampakkumise ning aitab metsaomanikku müügilepingu sõlmimisel.

Ühistu kaudu saab korraldada terve kinnistu müügi. Met-sakinnistu enampakkumise korraldamisel hindavad Metsaühistu spetsialistid maa ja seal kasvava metsa väärtust, mille alusel lepatakse müüjaga kokku alghind. Seejärel viib ühistu läbi enampakkumise ning aitab metsaomanikku vajalike dokumentide vormistamisel. Meeles tuleb ka pidada, et kui ostja teeb pakkumise alla alghinna, siis ei ole metsaomanikul müügiks kohustust ning võib korraldada uue pakkumise. Nii mõnigi

kord on kordusmüügil saadud palju parem hind.

Enampakkumisel müüakse lank kasvava metsa väärtuse alusel ning müüjale tasutakse täies ulatuses enne raietöödega alustamist. Teenustasu ühistule müügi korraldamise eest maksab ostja.

Paberimajandus korda!

Raieõiguse müügi puhul tuleb ostjal ja müüjal leppida kokku paljudes üksikasjades. Nii lepatakse lisaks raieõiguse pindalale, raieliigile ja orienteerivale raiemahule kokku ka näiteks selles, millal raietööd peavad tehtud saama, mis ajaks materjal välja veetakse ning millal raielank puhastatakse.

Paika saab panna ka selle, millisel aastaajal tohib raietööd teha. Raiele saab esitada ka lisandõudeid, näiteks töid tohib teha üksnes külmunud pinnasega. Müüja lepib ostjaga kokku ka selles, kuidas tuleb langed raietöödega korraldada – kas koguda raietöödega hunnikusse või vallidesse, tugevdada nendega kokkuveoteid, ära vedada või midagi muud. Lepingus fikseeritakse ära ka, milline on

KOGEMUS Oksjonid saavad kiita

1. Müüsin oma õe metsa Läänemaal ja metsakonsulent soovitas koguda hinnapakkumisi suurtelt metsafirmadelt ja need helistajad üldse pikalt saata.

Ise helistajad pidid vahendajad olema, kes helistamisest ja lollikeste leidmisest elatuvad ja pärast müüvad ostetu ise metsafirmale või oksjonil maha.

2. Toetan ka oksjoni mõtet. Kui raieluba väljastatakse, hakkavad firmad kohe helistama otse omanikule, pakuvad oluliselt vähem, kui oksjoni keskkonnas on võimalik saada. Oleme kaks korda oksjoni kasutanud ja vahed on olnud 25% suuremad, mida telefonis on pakutud otse. Juurde käib alati jutt, et oi, oksjonile pole mõtet minna.

ALLIKAS: PEREKOOLI FOORUM, AUTORID ANONÜÜMSED

▲ Parim hind metsaomanikule saadi just läbi raieõiguse võõrandamise enampakkumise.

FOTO: KESKÜHISTU ERAMETS

raieõiguse müügiobjektiks oleva maa-ala seisund lepingu sõlmimise ajal.

Metsaomanikud välisriikidest

Nii raieõiguse kui kinnistute enampakkumisi korraldavad kõik metsaühistud. Läänemaa Metsaühistu metsakasvatuse spetsialist Allar Luik selgitas, et see ei ole metsaühistu igapäevategevus, kuid päris tihti seda neilt siiski küsitakse.

“Oleme pakkunud kinnistu

müügisoooviga tulnud inimesele välja ka teisi variante – müüa näiteks raieõigus või majandada ise oma metsa. Kui see aga ei õnnestu, pannakse kinnistu enampakkumisele,” kommenteeris Luik.

Kinnistumüüjate seas on Läänemaal mitmeid rootslasi – endiste rannarootslaste järeltulijaid, kes on kaotanud sideme Eestiga ning ei soovi rohkem siin kinnisvara omada.

Eestlastest kinnistumüüjate

hulgas on põhiliseks kaks müügipõhjust. “Päris tihti on müüjateks omanikud, kes on saanud metsamaa päranduseks, aga nüüd, olles ise juba vanemas eas, ei leita oma järeltulijate hulgast kedagi, kes sooviks metsandusega edasi tegeleda. Teiseks on neid, kelle jaoks ongi metsamaa olnud pensionifondiks. Aktiivsest tööelust tagasi tõmmates soovitakse olemasolevat kinnisvara realiseerida,” täpsustas Luik.

Oksjoni alghinna otsustab müüja

Hinnakujundus on Läänemaa Metsaühistu metsakasvatuse spetsialisti Allar Luige sõnul õige keeruline tegevus.

Lihtsam on see raieõiguse müügil, kui hinna määramise aluseks on kasvav mets ja sealt potentsiaalselt saadav puit. Kinnistu müügil on võimalikku hindaga aga keerulisem määrata.

“Kui kinnistul kasvab noort metsa, võib see mõne ostja jaoks olla just hinda tõstev tegur, teise jaoks aga langetav,” toob näite Luik. Siiski kehtib üks reegel – alghinna otsustab lõplikult müüja ning metsaühistu jääb selles protsessis soovitajaks.

Liiga madalat alghinda esineb Luige sõnul haruharva, kuid liiga kõrgelt on oma vara väärtust hinnatud küll. “Ühistu asjatundjad püüavad siis ostjale soovitada alghinda langetada, aga kui ostja sellest keeldub, on see tema otsus,” lisab Luik.

Liiga madala alghinna kohta ütles Luik ka seda, et tegelikult selgub lõpphind ju enampakkumise käigus ning tegelikult võiks mõne asja panna müüki ka eurose alghinnaga – lõpphind tõuseks ikkagi enam-vähem turuhinna tasemeni. Praktikas seda siiski proovitud pole.

Ühistu korraldatud enampakkumistel on ostjate põhiring enam-vähem välja kujunenud – nendeks on tugevamad Läänemaal tegutsevad metsandusettevõtted. “Kuid aeg-ajalt osalevad ka väiksemad firmad ning eraisikud – näiteks müüja naabrid,” täpsustab Luik.

Ühistul on kehtestatud ka omad reeglid ostjatele, nii lülitatakse enampakkumistest väl-

TASUB TEADA Enampakkumiste info nüüd ühest kohast

Metsaühistu kodulehele on alates sellest aastast koondatud metsaühistute enampakkumiste info.

Ostuhuvilised saavad seal tutvuda aktiivsete enampakkumistega ning põhiinfoga müügiobjekti kohta.

Pakkumiste dokumendid väljastab ning pakkumise tingimused kehtestab pakkumise korraldaja.

41,18

eurot tihumeetrist oli Võrumaa Metsaühistus mullu keskmine hind, mille omanik kätte sai.

ja näiteks püsivalt maksuvõlgades olevad ettevõtted. Luik lisab, et palju neid muidugi ei ole ning tehingute lõpetamist on ette tulnud vaid mõned üksikud korrad. Lõpetuseks ütleb Luik, et Läänemaal on kõige rohkem nõutud kinnistut, mis asuvad hea juurdepääsuga paigas ja kus töid saaks teha aasta läbi.

Põhirõhk ühismüügile

Raieõiguse ja ka kinnistute müügiga tuleb aktiivselt tegeleda ka Võrumaa Metsaühistus. Ühistu esindaja Erki Sok rääkis, et enampakkumised on vaid väike osa ühistu tegevusest.

“Põhirõhk läheb siiski met-

samaterjali ühismüügile, mille mahud kasvasid läinud aastal oluliselt – metsaühistu kaudu müüdi 33 441 tihumeetrit puitu, mis on ühistu tegevusaja suurim tulemus,” kommenteeris Sok.

Ta tõdes, et parim hind metsaomanikule saadi just läbi raieõiguse võõrandamise enampakkumise. “Varasemalt oli metsaomanik üritanud müüki korraldada ka läbi ühe metsamüügiportaaali, kuid seal raieõiguse võõrandamine ebaõnnestus,” täpsustas Sok ja lisas, et eelmisel aastal kasvas Võrumaa Metsaühistus ka raieõiguse võõrandamise enampakkumiste maht ligi 9000 tihumeetri võrra.

Ühistu juhi sõnul oli enampakkumiste keskmine müügihind, mis omanik kätte sai, Võrumaa Metsaühistus läinud aastal 41,18 eurot tihumeetrist. Kõige parema müügiakti keskmine hind omanikule oli aga 66,23 eurot tihumeetrist. “Selle hinnaga müüdi männipalki,” täpsustas Sok.

Kõige madalama keskmise hinna andis aga lehtpuu küttepuid müük, mille tulemuseks jäi 8,22 eurot tihumeetrist.

Enampakkumiste korraldamine on Võrumaa Metsaühistus sama, nagu mujalgi ühistutes. Üldpõhimõte on see, et metsaühistu on alati müüja poolel ning tema huvide eest väljas.

Kogu müügiotsus on võimalikult läbipaistev ning Metsaühistu korraldatud enampakkumistel ei või osaleda ühistus töötav isik, tema äriühing, abikaasa, lähisugulased ja nendega seotud äriühingud.

**KEVADEL
HINNAD
MADALAMAD
KUI MURU**

Kampaania kehtib 1. maini 2019

	1899.- 1699.-		1749.- 1599.-
	2749.- 2450.-		3200.- 2850.-

MEHKA TALLINN • TARTU • OTEPÄÄ • VALGA • VÕRU
www.mehka.ee info@mehka.ee +372 655 7177

Metsamajandamise ja tarneahela sertifitseerimisteenused

Meie pakutavad teenused:

- FSC® tarneahela sertifitseerimine
- FSC metsamajandamise sertifitseerimine
- PEFC tarneahela sertifitseerimine
- SBP sertifitseerimine
- LegalSource™ sertifitseerimine
- RSPO sertifitseerimine
- Rainforest Alliance sertifitseerimine
- Koolitused

NEPCon:

- 20 aastat kogemust
- Professionaalne meeskond
- Kiire asjaajamine

NEPCon OÜ

Filosoofi 31, 50108 Tartu
Telefon: +372 7 380 723
E-post: Estonia@nepcon.org

FARMA®

Eestis loodud kvaliteetne ja vastupidav FARMA metsan-
dustehnika on üks enimmüüduid Euroopas. Tule
Maamessile ja küsi lähemalt FARMA edasimüüjatelt!

WWW.FARMA.EE

Flint Kaubandus OÜ
www.flint.ee
stand VP-38

Stokker AS
www.stokker.ee
stand VP-13

MAAMES
TUNNUSTATUIM MAATEEMALINE MESS BALTIMAASES
25.-27. APRILL

Skandinaavia tselluloositööstusel suur mõju

Viimase 15 aasta puiduturu kõrghetk on möödas. See puudutab eriti paberipuuturгу, mille hinnad on tagasi normaalsusesse langenud.

Vaatamata hinnamuutustele on metsaomanik ikkagi veel soodsas olukorras, kui ta soovib oma metsa realiseerida. Võrreldes aasta taguse ajaga, püsivad täna hinnad veel suhteliselt kõrgel. Paberipuu osas on hinnalangus toimunud. Hinnad langesid kuni 20 eurot tihumeetri kohta. Langus on ca 30%. Paberipuu on oma normaalse hinna piiresse jäänud. Paberipuu hind on praegu veel üsna hea, kuid võrreldes aasta taguse ajaga, on hind ikkagi veel suhteliselt kõrge. Aasta tagasi sai kasepaberipuu eest 35 eurot tihumeetri kohta, nüüd on hind jätkuvalt 50 euro piires. Hetkel on hind suunaga allapoole, kuid ikkagi kõrgem, kui viimase 9 aastat jookslul.

Baltimaade paberipuu turg on aastakümneid kõikuv olnud. Paberipuu hind liigub tselluloositööstuse vajaduste tõmbetuules. Oleme Skandinaavia jaoks lühiajaline partner. Sealt tuleb suhtumine, et kui on vaja, siis võtame ja maksame. Meile makstavad hinnad võivad olla vahel isegi kõrgemad kui Rootsi metsaomanikele makstud. Kui suurt tselluloositööstustel materjali vaja ei ole, peame ise vaatama, mis me ülejääva paberipuuga teeme. Nii võib mõnikord Baltikumis paberipuu hind langeda isegi küttepuid tasemele.

Hetkel on paberipuu ja ka saematerjali turg languses eelkõige Kesk-Euroopa ürasekiahjustuse tõttu. Sealt tuleb nii palju puitu peale ja Skandinaavia tööstus ei vaja praegu nii palju puitu meilt. Paberipuu turustamise teeb raskeks see, et hetkel ei ole piisavalt laevu, mis materjali Skandi-

naavia tselluloositööstustele viiks. Kokkustjad ei soovi paberipuud hunnikute kaupa sadamasse lattu ette kokku osta. Meil endal tselluloositehast ei ole, mis paberipuud tarbiks. Paberipuu hinnalangus on toimunud, kuid jätkuvalt tasub selle turule toomine metsaomanikule ära.

Langus mõjutab ka okaspuu peenpalki

Okaspuupalk on säilitanud oma hinna, mis on võrreldes paberipuuga hetkel natuke paremas seisus. Langus on toimunud okaspuu peenema diameetriga palkide puhul, mille hind käib paberipuuga ühes rütmis. Paberipuu hind tõmbab peenpalgi hinna alla. Alla 18 cm diameetriga okaspuupalkide hinnalangus on toimunud, kuna peenpalk konkureerib paberipuuga. Kui paberipuu turg kaob ja paberipuu hind läheb alla, siis saeveskid kasutavad selle olukorra ära. Puidumüüjal on võimalus, kas viia peenpalgid paberipuuks või saepalgiks. Palgi jämedamat sortimenti mõjutavad paberipuu hinnamuutused vähem.

Olulise osa turust moodustab lehtpuu. Valdavalt ei ole kasepalgi hind suurt muutunud. On ettevõtteid, kes on langetanud selle kokkuostul oma hinda. Samas on ettevõtteid, kes on natuke tõstnud kasepalgi hinda ehk hinnaliikumised toimuvad erinevas suunas. Küttepuidul on siseturu ja välisuru nõudlus olemas. Hinnalangust täna ei ole näha. Turud on stabiilsed ja ootavad küttepuitu. Praegu püsib küttepuidu keskmine hind 32 eur/tm peal.

Hoiavad turu stabiilsena

Meie hindadele on stabiilsust toonud Graanul Invest ja teised küttegaanulite tootjad, kelle tootmine on aastatega kas-

▲ Okaspuupalk on säilitanud oma hinna, mis on võrreldes paberipuuga praegu natuke paremas seisus.
FOTO: EVELIN SÜLD

vanud. See tööstusharu lükkab nõudluse vähenemisel ja hinna languse korral paberipuu küttesse. Lisaks toovad puiduturule natuke stabiilsust peensaeveskid, kes kasutavad peenpalki, mida Skandinaavia ei soovi. Kahjuks need saeveskid lõpliku paberipuu kvaliteeti ei suuda töödelda. Saeveskid tahavad enam-vähem sirget puud, kõik kõverad, suure oksaga, väikse mädanikuga palgid jäävad välja.

Graanulitootjad saavad selle ülejäägi ära tarbida ja tänu oma tegevusele hoiavad Eesti puiduturu hindu kontrolli all. Taastuvenergia laialdane levik, eriti selle kasvav trend Lääne-Euroopas, on tõstnud nõudlust graanulite järele.

Graanulitootmine aitab hoida hindu stabiilsemana ja muudab puiduturu vähem sõltuvaks Skandinaavia tselluloositööstusest. Hea, kui meie siseturg suudab

ise tarbida Eesti metsadest tulevat puitu ja hoida sellega puiduhinda piisavalt kõrge.

Globaalsed mõjud puiduturul

Kogu maailm liigub selles suunas, et me ei saa kuidagi ilma tselluloositööstuseta. Tänapäeva tarbimine ja veebipõhine kaubandus kasvavad vajadust tselluloosist toodetud pakendite järele. Hetkel ei ole näha, et tselluloosi millegi muuga maailmaturult välja tõrjutakse. Lisaks mõjutavad puiduturu ebakindlust globaalsed tegurid, mis tulevad päevapoliitikast. Paljude tegurite tõttu ei oska ennustada, kuhu pikas plaanis puiduturul hinnad lähevad, kas üles või alla.

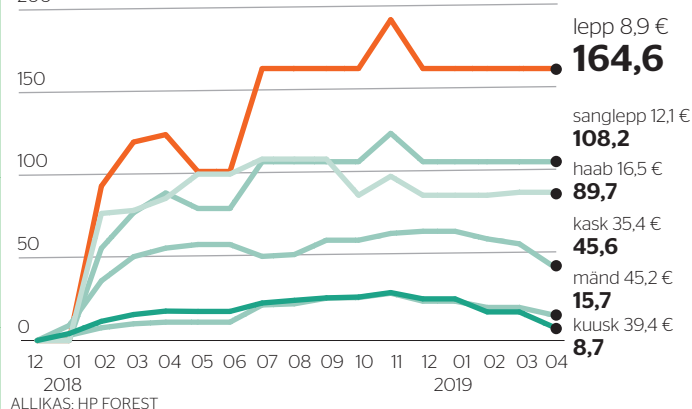
Metsaomanik peab müügi puhul ikkagi lähtuma oma metsast ja kainest mõistusest.

HD FOREST

VÕRDLUS

Aastaga kerkis enim lepa hind

Kasvava metsa keskmise puiduhinna muutus alates detsember 2017, protsentes 200

MÜÜK JA INFO
tel +372 517 0544
info@vahvajussi.com

Sisuturundus on oma kauba, teenuse, firma tutvustamine huvitavate lugude jutustamise kaudu. ST teenib alati tellija turunduslikke eesmärgi.

John Deere pakub uut hõlpsat ja nutikat lahendust metsamasinate töö korraldamiseks

Uus ja nutikas TimberMatic™ Maps pakub operaatorile ülevaadet tootlikkusest reaajas. Harvesteri lõikepea anduritega kogutud andmed ja langetatud puidu GPS-asukoht edastatakse automaatselt rakendusse TimberMatic™ Maps. Masinate vahelisi andmeid värskendatakse reaajas pilveteenuse kaudu ning kõik samal raielangil töötavad operaatorid näevad tegelikku lõigatud ning veetud materjali seisu reaajas. Kaart näitab kõiki erinevaid sortimente palgi täpsusega.

Tööde planeerimine ja efektiivse sõidujärjekorra valimine on lihtsam, kui erinevate sortimentide täpne asukoht ja kogus kuvatakse kaardil koos kokkuveoteede võrgustikuga.

Operaatoritel on võimalik valida soovitud sortiment asukohapõhiselt raielangil või panna paika süsteemne kokkuveotee ning rakendus näitab juba ise, millistes mahtudes ja milliseid sortimente antud marsruudile jääb. Operaatorid saavad lisada kaardile hõlpsalt märgiseid ning märkida ära kogused ning sortimendid, mille nad on juba laoplatstile transportinud. Sel viisil on võimalik omada operatiivset ülevaadet laoplatstile viidud materjali täpse mahu kohta ning arengute kohta konkreetsel raielangil.

Raietööde edenedes kuvatakse kokkuveotraktori operaatori kaardil samuti reaalaajas infot masina tootlikkuse kohta ja kokkuveoteid.

Samuti saavad operaatorid lisada kaardile märgiseid, et tõsta

”Nutikas kaart võimaldab samuti järgmise vahetuse operaatoril näha tegelikku olukorda raielangil palgi täpsusega sortimentide kaupa.

esile keerukaid alasid teiste operaatorite jaoks. Nii on võimalik muuhulgas marsruuti planeerides arvesse võtta asjaolusid, nagu näiteks pehme pinna.

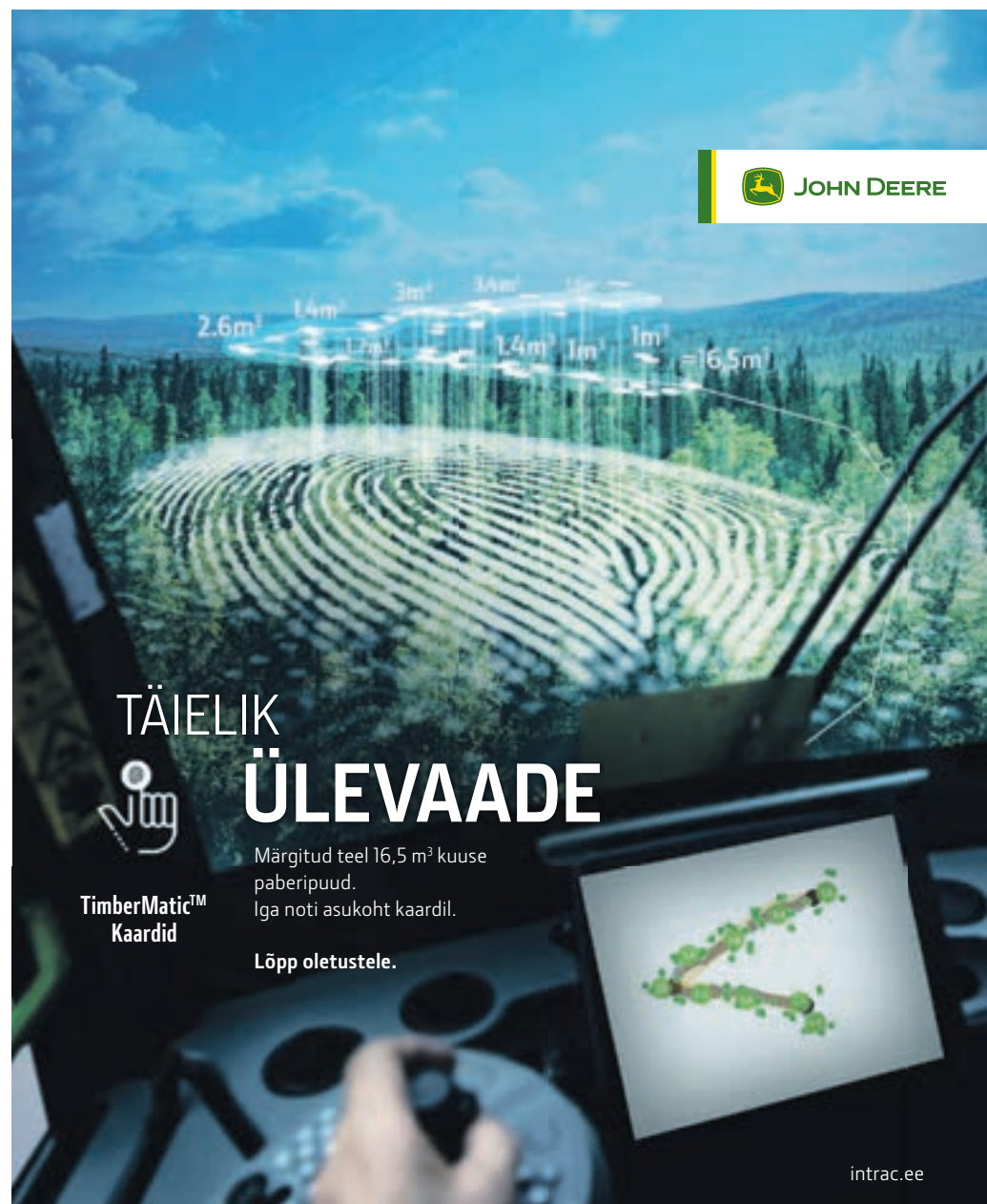
Nutikas kaart võimaldab samuti järgmise vahetuse operaatoril näha tegelikku olukorda raielangil palgi täpsusega sortimentide kaupa. Rakenduses on operaatorile ja tööandjale mõeldud kuvad, mis peegel-

davad tegelikku olukorda laoplatil. Rakendus TimberMatic™ Maps kasutatakse masinas ja rakendus TimberManager™ kasutab tööandja, et näha tööde arenguid. Süsteem kuvab infot tootlikkuse kohta protsendina veel laoplatil olevatest palkidest ja juba laoplatstile ladustatud sortimentidest. Laoplatstil asuvate sortimentide täpse mahu jälgimine reaajas võimaldab tööandjal hõlpsamalt planeerida edasist materjali transporti.

TimberMatic™ Mapsi kasutades puudub vajadus mahtude prognoosimiseks – ühtki palki ei jäeta metsa ning kõiki sortimente palgi täpsusega kuvatakse kaardil isegi siis, kui väljas on pime või kui need on kaetud lumega.

Rakendused TimberMatic Maps™ ja TimberManager™ on standardvarustuses kõigi uute John Deere'i G-seeria langetus- ja kokkuveotraktoritel alates 2018. aasta sügisest.

JOHN DEERE

TÄIELIK ÜLEVAADE

TimberMatic™ Kaardid

Märgitud teel 16,5 m³ kuuse paberipuud.
Iga noti asukoht kaardil.

Lõpp oletustele.

intrac.ee

INTRAC Eesti AS, Tartu mnt. 167, Harjumaa, tel. 603 5700, info@intrac.ee

KAGUMETS OÜ

OSTAME:

- metsa- ja põllumaad, kasvava metsa raieõigust;
- maharaiutuid metsalanke või nooremapiisoolset metsa, kasvatamise eesmärgil;
- palki, paberipuitu ja 3-meetrist küttepuitu.

Tel. 56208897 | info.kagumets@gmail.com

- Metsa ja põllumaa ost
- Raieõiguse ost
- Metsamaterjali ost
- Metsamaterjali raie ja väljavedu
- Metsamaterjali transport
- Kasvava võsa ost ja lõikus
- Hakkepuidu tootmine ja müük
- Metsamajanduskavade koostamine
- Ettemaksu võimalus

Priit Piirsalu
+372 56 50 5888
metsaharvenduse@gmail.com

Värske metsainventuur annab parima ülevaate meie metsadest

Keskkonnaagentuur tutvustas 24. aprillil värskeid andmeid Eesti metsade kohta, mis põhinevad valdavalt statistilise metsainventuuri andmetel.

ALLAN SIMS

Keskkonnaagentuuri metsaosakonna juhtivspetsialist

Juba 20 aastat on käinud Keskkonnaagentuuri statistilise metsainventeerimise spetsialistid oma välitöögruppidega terve lumevaba perioodi mööda Eesti territooriumi, ikka selleks, et saaks võimalikult täpsed andmed selle kohta, kui palju meil on metsa, milline ta on ning – mis inimestele viimastel aastatel kõige rohkem korda läheb – kui palju seda raiutakse.

Varasema aastaga võrreldes on küll raiemaht tõusnud, kuid endiselt ei ületa see kehtiva metsanduse arengukavaga seatud raiemahtu.

Mõõtmiste välitööd väiksemas mahus

“Statistiline metsainventuur (SMI) on statistiline valikuuring, mille käigus mõõdetakse ühtlaselt üle-eestiliselt paigutatud proovitükke. Proovitükkide arvu määramise aluseks on optimaalne ajaline ja rahaline kulu oodatava tulemuse täpsuse kohta. Kõige täpsema tulemuse saaks siis, kui igal aastal mõõta ära kõik puud, ent see on ajaliselt ja ka rahaliselt liialt kulukas. Seetõttu tehakse välitööd väiksemas mahus, kuid vähemalt sellises, mis tagab meile piisava täpsusega tulemuse,” selgitas Keskkonnaagentuuri direktor Taimar Ala.

Matemaatilise statistika meetoditega arvutatakse välja, milline peab olema proovitükkide minimaalne hulk, et saada ülevaade metsamaa pindalast 1,5% täpsusega ja metsade tagavarast 5% täpsusega. Pindala hinnangu andmiseks tuleb teha vähemalt 4000 proovitükki ning tagavara hinnangu jaoks on vaja lisaks vähemalt 1000 proovitükil mõõta ka puud.

Statistiliste meetoditega saadud tulemuste puhul ei eeldata, et tegemist on absoluutarvudega. Tegemist on hinnanguga, millele arvutatakse välja ka hinnangu 95% tõenäosus. See tähendab, et kui teha 100 sarnast katset, siis nendest 95 tulemus jääb veapiiride sisse. Näiteks 2018. aasta Eesti metsa kogutagavara on 480,3 miljonit tihumeetrit 1,1% veaga, mis tähendab, et 95% tõenäosusega on metsa kogutagavara vahemikus 475,0–485,6 miljonit tihumeetrit. Metsa pindala on SMI alusel 2,331 miljonit hektarit, mille veahinnang on samuti 1,1% ehk siis pindala on vahemikul 2,305–2,357 miljonit hektarit.

Hea hind soodustas raiumist

Kuna RMK raiemaht on viimastel aastatel püsinud enam-vähem samal tasemel, ca 4 miljonit tm, siis raiemahu suurenemine on tulnud erametsa arvelt.

Erametsaomanike raiekaatsuse suurenemise põhjuseid on mitmeid, olulisim neist ilmselt soodne turusituatsioon. Puidu kokkuostuhinnad olid ja on jätkuvalt kõrged, seda kõigi sortimentide osas. Suheliselt enam on tõusnud paberi- ja küttepuidu hind. Seetõttu raiuti ka rohkem neid metsi, mida varem ei olnud majanduslikult mõttekas raiuda: näiteks viletsamad kaasikud ning hall-lepidud. Üheks põhjuseks võis olla ka asjaolu, et 2017. aasta suvel ei soosinud ilm teistes riikides metsatõid rohkem kui Eestis, mistõttu näiteks Läti kaalus lausa eriolukorra väljakuulutamist. Selle tagajärjel ületas nõudlus pakkumist ning metsamaterjali hind hakkas tõusma.

Roheliste aktiivsus tõstis raiete aktiivsust

Samuti tegi juba 2017. aasta teises pooles metsaomanikke murelikuks hoogsalt leviv idee lageraiete ulatust kordades vähen-

2,33

mln hektarit oli 2018. aastal Eesti metsa pindala. Kasvava metsa tagavara on 480,3 mln tihumeetrit ning metsa juurdekasv 16,27 mln tihumeetrit.

12,5

mln tihumeetrit oli 2017. aasta raiemaht, milles 0,8 miljonit oli surnud puude raie. Aasta varem raiuti 11,3 ja 2015. aastal 10,1 mln tihumeetrit.

Metsanduse arengukavaga 2011–2020 planeeritud raiemaht on 12,6–15,8 miljonit tihumeetrit aastas. Riigimetsade raiemaht on aastas ca 4 miljonit tihumeetrit. Viimaste aastate raiemahu suurenemine on tulnud erametsa arvelt. Raiekasvu taga on kolm tegurit: küpse metsa olem, soodne hind ja ebakindlus tuleviku suhtes.

KOMMENTAAR

Kolme teguri koosmõju

ANDRES TALIJÄRV
Eesti Erametsaliidu tegevjuht

Viimasel kahel aastal on metsaomanikud olnud tavapärasest aktiivsemad, põhjuseid on siin mitu.

On teada, et esimeseks raie tegemise eelduseks on küpse metsa olemasolu. Seda kriteeriumit järgides oleks võinud ka varasemalt rohkem raiuda – küpseid erametsi on meil piisavalt. Teine oluline kriteerium on turusituatsioon. Viimaste aastate puiduhinnad motiveerisid omanikke raiuma. Ilmastikuolud olid vahelduvad ja võimaldasid metsavarumise suures plaanis tegeleda. Täiesti uus motiveeriv tegur metsaomanikele oli hirm tuleviku ees. Pidevalt laienevad raiapiirangud ning erinevate tasemete poliitikute järsud väljaütlemised raiete piiramise vajaduse kohta viisid selleni, et nii mõnigi seni passiivne metsaomanik otsustas metsas raiet teha. Kolme komponendi koosmõju – küpse metsa olem, soodne hind ja ebakindlus tuleviku suhtes viisid selleni, et esimest korda arengukava seitmise aasta jooksul jõuti raiemahuga planeeritud miinimumkoguse lähedale. Metsanduse arengukavaga 2011–2020 planeeriti raiemahuks 12,6 kuni 15,8 miljonit tm aastas.

dada, mistõttu oli mõistlik igaks juhuks oma raieküps mets võimalikult kiiresti maha raiuda. Oma roll võis olla ka metsaema emotsionaalsel käsitlemisel ajakirjanduses. Kuna pidevalt on olnud juttu raiemahude võimalikust vähendamisest, kasutavad omanikud “viimast võimalust” metsa müüa, enne kui raiet n-ö kinni keeratakse.

Hind võib olla kõrge, kuid peab olema ka metsa, mida saab raiuda. SMI andmetel on ca 50% majandatavatest metsadest küpsed või valmivad, mistõttu kasutatava puiduressursi olem on suur. Puistute ühtlane vanuseline jaotus on ilus eesmärk ja sel-

▲ SMI on statistiline valikuuring, mille käigus mõõdetakse ühtlaselt üle-eestiliselt paigutatud proovitükke. FOTO: KESKKONNAAGENTUUR

Kuidas andmed saadakse

Punktipõhine metoodika

Riigitasemel hinnangute saamiseks kõige täpsem meetod. Näiteks ülepinnaalset metsa piiri määramisega võib arvestada, et iga piiri määramisel on mingi viga ning kuna kogu Eesti peale on metsade piiri hinnanguliselt 220 000 km, siis piiri ühemeetrine viga annab pindala 22 000 ha võrra erineva tulemuse, mis on peaaegu 1%. Kogu selle piiri looduses maha märkimine on liiga suur töö, mistõttu tuleks seda teha kaardimaterjalide alusel, need aga ei ole piisavalt täpsed, et alla meetrise täpsusega seda määrata. Kasutades metsade piiritlemisel näiteks satelliidipilte, mille piksel on 10 meetrit, siis võib arvestada, et minimaalselt on metsa piiri määramise viga viis meetrit, mis annab ka metsa piiri määramisel vähemalt 5% vea.

Mis alusel määratakse proovitükid?

Kasvukoha proovitükkidel määratakse puistutasemel takseertunnused nagu kasvukohatüüp, puistu enamuse puuliik, vanus, keskmine kõrgus, keskmine diameeter jms. Tagavaraproovitükkidel määratakse samad tunnused ning lisaks sellele mõõdetakse etteantud raadiuse (7 või 10 m) sees üle ka kõikide puude rinnasdiameetrid. Iga proovitüki kohta mõõdetakse 2–4 mudelpuul lisaks sellele ka täiendavaid tunnuseid nagu juurekaela diameeter, puu kõrgus, võra alguse kõrgus ja kahjustuste osakaal.

Välitööde aja ja transpordikulude kokkuhoiuks on proovitükid paigutatud kobarate ehk traktidena. Üks trakt on 800meetrise küljepikkusega ruut, kus proovitükid on paigutatud ruudu külgedele iga 200 meetri järel. Ühes traktis on 16 proovitükki. Trakti kuju on valitud välitöö-

de ajakulu optimeerimiseks nii, et välitööde käigus oleks võimalik samas kohas alustada ja ka lõpetada. Proovitükid jaotatakse mõõtmiste korduse järgi ajutiseks ja alalisteks. Ajutisi mõõdetakse ühel korral, alalisi mõõdetakse iga viie aasta järel uuesti.

Mõõtmised korduvad

Mõõtmise kordumise alusel on jaotatud SMI perioodideks. SMI esimene periood oli 1999–2003, teine 2004–2008, kolmas 2009–2013 ning eelmisel aastal lõppes neljas periood (2013–2018).

Ühes traktis on koos vaid ühte liiki proovitükki, mistõttu võib ka trakte nimetada ajutiseks ja alalisteks traktideks. Kuna alalisi mõõdetakse iga viie aasta järel, siis igal aastal mõõdetakse 1/5 kõikidest alalistest traktidest.

Alalisi trakte oli esimesel kolmel SMI perioodil 609 ning alates neljandast perioodist on iga aastaga suurendatud traktide arvu ca 60 võrra. Sellega saab SMI neljanda perioodi lõpuks kokku 914 alalist trakti, millel on kokku 14 624 proovitükki.

Esimesel kuni kolmandal perioodil mõõdeti keskmiselt aastas 22 000 puud ning neljandal 31 000 puud. Alaliste traktide kordusmõõtmise eesmärk on jälgida ka proovitüki toimunud puutaset muutusi nagu kasvamine ja suremine. Puude muutuste jälgimisel on oluline suuta järgmisel mõõtmisel tuvastada sama puu ning seetõttu tehakse nendel proovitükkidel ka rohkem mõõtmisi puu täpse asukoha fikseerimiseks.

Ajutisi trakte mõõdetakse vaid üks kord ning igaks aastaks koostatakse uus ajutiste traktide võrgustik. Ajutiste traktide eeliseks on selle väiksem töömaht ning iga-aastase vahelduse tõttu juhuslikkuse tagamine.

le poole tuleb püüelda. Praeguses olukorras, kus meil on palju küpseid või valmivaid metsi, vaja neid mõistlikult majandada, mitte majandamata jätta. Aja jooksul me sellele eesmärgile läheneme.

Tulevikus võib näha raiete stabiliseerumist

Keskkonnaagentuuris tehtud arvutused erinevate raiestenaariumite osas näitavad, et raiemahud hakkavad tulevikus vähenema, seejärel stabiliseeruvad.

Kuigi lähitulevikuks annavad erinevad stsenaariumid küllaltki erinevaid raie-numbreid, siis mõnekümne aasta pärast toimub kõikide variantide korral lähene-

mine ühtlasele kasutusele ehk raie stabiliseerub.

2018. aasta kohta tehtud eksperthinnangust selgub, et võrreldes 2017. aasta raiemaht väga oluliselt muutunud ei ole, eksperthinnangu järgi on see eelmisel aastal 12,5 miljonit tm. SMI numbreid 2018. aasta kohta tuleb aga oodata, kuni selle hooaja välitööd tehtud, tulemused arvatud ja kontrollitud.

Seniks aga soovib Keskkonnaagentuur kõigile metsanduse teemadel head kaasaõnne, faktidele tuginemist ning kõigile metsaomanikele tarku otsuseid oma metsa majandamisel.

RELSIIT HALDUS

OSTAME PARIMATE HINDADEGA METSA-, PÕLLUDMAAD VÕI RAIEÕIGUST!

KÜSI KONKUREERIVAT PAKKUMIST KA MEILT!

METSA- JA PÕLLUMAA OST

Iga metsa- ja põllumaa ost on erinev ja igal müüjal on kindlad soovid. Sellepärast **ostame metsa- või põllumaaga kinnistuid ka keerukamatel tingimustel**. Saad müüa meile oma kinnistu:

- koos hoonetega,
- mis on hüpoteegi all,
- mis asub looduskaitsealal,
- kuulub kaasomandisse.

Kui soovid müüa vaid ühe osa oma kinnistust, aitame vajaduse korral jagada kinnistu enne müüki mitmeks katastriüksuseks.

RAIEÕIGUSE OST

Kas soovid müüa metsa puitu, kuid Sul pole aega ega teadmisi, et sellega tegeleda? **Heaks lahenduseks on raieõiguse müük**. Raieõiguse ost-müük on tehing, mille puhul omandab ostja üksnes metsas kasvavad puud. Kinnistu jääb müüjale. Raieõigust ostes säästame Sinu aega, sest meie ülesandeks jääb:

- raieala ettevalmistamine,
- puude langetamine, laasimine ja sorteerimine,
- metsast väljavedu,
- sobiva kokkuostja leidmine.

METSA MAJANDAMINE

Meilt saad tellida **metsa** ülestöötamise kompleksteenuse. Meil on olemas metsa hoolduse kogemused, teadmised ja tänapäevased seadmed. Võid küsida nõu ning tellida:

- hooldus-, uuendus- või valikraie,
- metsamaterjali väljaveo,
- metsamaterjali transpordi,
- uue metsa istutamise.

METSAMAJANDUSKAVADE KOOSTAMINE. Metsamajandamise kava annab põhjaliku ülevaate metsa seisukorrast, annab soovitusi metsa majandamiseks ja sisaldab ka planeeritavaid raieahtusid. Nii on sul lihtsam hinnata, milliseid investeeringuid ja raieid mets vajab ning millist tulu sul metsast lähiaastatel loota on. **Küsi pakumist oma kinnistule metsamajanduskava koostamiseks!**

Relsiit Haldus OÜ | E-post: info@eramaa.ee | Tel. 533 11 935

Metsakorraldustööde tegevusluba: KME000023.

KÜSI PAKKUMIST!

MASCUS

MÜÜ oma vana ning OSTA uuem ja parem!

Maailma suurim RASKETEHNIKA portaal!

KA RENDIMASINAD!

mascus.ee

Lae omales uus Mascuse
mobiilirakendus!

Timberstock

Ostame lepa enamusega metsakinnistuid ja raieõiguseid

A-pellet

OSTA SIIT

www.apellet.ee